

Uuden harrastajan polku

- Alle 12-vuotiaiden lasten harrastajamäärien kasvattaminen pesäpalloseurassa

Jenna Backman

Tekijä Jenna Backman	
Koulutusohjelma Liikunnan ja vapaa-ajan koulutusohjelma	
Raportin/Opinnäytetyön nimi Uuden harrastajan polku - Alle 12-vuotiaiden lasten harrastajamäärien kasvattaminen pesäpallo-seurassa	Sivu- ja liitesivumäärä 49 + 15
<p>Tiivistelmä</p> <p>Työn keskeisimpänä tavoitteena oli selvittää, miten lappeenrantalaisessa pesäpalloseurassa alle 12-vuotiaiden lasten harrastajamäärien kasvattaminen on toteutunut vuosina 2017-2019. Työssä pyritään vastaamaan toimeksiantajien tarpeeseen vähäisissä harrastajamäärissä niiden lisäämisellä ja uusien harrastusryhmien muodostamisella. Opinnäytetyössä tarkastellaan toteutettujen työtapojen ja -menetelmien onnistumista sekä pyritään tuottamaan näistä tietoa toimeksiantajien sekä muiden seurojen hyödynnettäväksi edelleen omassa toiminnassaan.</p> <p>Työssä perehdyttiin seuratoiminnan ympäristöön ja nykytilanteeseen sekä lasten liikuntamotivaatiota lisäävien tekijöiden kehittämiseen kohdeorganisaation toiminnassa. Produktiivinen opinnäytetyöprosessi käynnistyi syksyllä 2017 lähtötilanteen kartoittamisella ja tavoitteiden asettamisella. Valitut toimenpiteet tavoitteiden saavuttamiseksi toteutettiin kahtena perättäisenä projektikautena syksyn 2017 ja kesän 2019 välisenä aikana.</p> <p>Työn lopputulos on toiminnanmallin kuvaaminen ja sen tuottamien tulosten arviointi. Toiminnan malli, Uuden harrastajan polku, kuvastaa askeleita, joita pitkin lapsi voi liittyä mukaan seuran toimintaan. Uuden harrastajan polku tukee toimeksiantajien määrittämiä toiminnankehittämisen visioita, tavoitteiden mukaista harrastajien määrien kasvua ja luo pohjan ehjän junioripolun kehittämiseksi.</p> <p>Urheiluseuroihin kohdistuvat yhteiskunnalliset muutokset muokkaavat myös lasten harrastustoiminnan kysyntää ja tarvetta. Mahdollisuudet vastata kysyntään tarvelähtöisesti ovat olemassa. Toiminta edellyttää seuran resurssien ja sen asettamien tavoitteiden yhdenmukaisuutta sekä koko kohdeorganisaation jatkuvaa muutoshalukkuutta totutuissa käytännöissä myös jatkossa. Uuden harrastajan polku on yksi malli, jolla voidaan vastata kysyntään, miten lapsuusvaiheessa liittyminen osaksi Urheilijan polkua voi tapahtua.</p>	
Asiasanat seurakehitys, järjestötoiminta, pesäpallo, lasten liikunta ja urheilu	

SISÄLLYS

1 JOHDANTO	1
2 LASTEN LAADUKAS URHEILUTOIMINTA SEURATYÖSSÄ	2
2.1 Seuratoiminnan muutosten aikakausi.....	2
2.2 Liikunta- ja urheiluseurojen rooli lasten liikuttajina.....	3
2.3 Laadukas seuratyö ponnistuslautana urheilijan polulle.....	4
3 INTOHIMON SYTYTTÄMINEN LASTEN LIIKUNNASSA JA URHEILUSSA	7
3.1 Motivaatiosta.....	7
3.2 Sisäinen ja ulkoinen motivaatio liikunta- ja urheilunharrastuksessa.....	7
3.2.1 Sisäisen motivaation kulmakivet.....	10
3.2.2 Pätevyyden kokemuksen merkittävä rooli	12
3.3 Aikuiset lapsen motivaation tukijana.....	13
4 KOHDEORGANISAATIOT	16
4.1 Kohti 100-vuotiasta Pesäpalloa.....	16
4.2 Pesä Ysien tahto kehittyä.....	17
5 TYÖN TAVOITTEET	19
6 TYÖN VAIHEET JA KULKU	20
6.1 Lähtökohdat.....	21
6.2 Toimintasuunnitelma.....	22
6.3 Ensimmäinen projektikausi.....	24
6.4 Toinen projektikausi	27
7 ARVIOINTI JA TULOKSET	32
7.1 Harrastajamäärien ja seuratoimintojen kehitys 2017-2019.....	32
7.2 Uuden harrastajan polku.....	39
8 POHDINTA	42
LÄHTEET	46
LIITTEET	50
Liite 1. Junioritoiminnan käsikirja 2018-2019.....	50
Liite 2. Pesisperhe: Alle 12-vuotiaiden lasten ryhmät.....	64

1 JOHDANTO

Yhdeksän kymmenestä suomalaisesta osallistuu urheiluseuratoimintaan ennen aikuisikää. Yhteiskunnalliset haasteet lasten ja nuorten liikuntatottumuksissa sekä ihmisten odotukset ja vaatimukset liikuntaan heijastuvassa ostokulttuurissa ovat ajankohtaisia tekijöitä urheiluseurojen toiminnassa. Yleisympäristö muuttuu edelleen ja koko seurakenttä sen mukana. (Koski & Mäenpää 2018, 19-23). Perinteisesti kilpaurheiluun keskittyneiden seurojen lisäksi pääasialliseksi tavoitteeksi urheiluseuroissa on vahvasti noussut kunto- ja harrasteliikunnan edistäminen. Ei-kilpailulliselle liikuntaharrastukselle vaikuttaa olevan kasvavan kysynnän myötä yhä enemmän tarvetta. (Lämsä 2009, 29.) Parhaimmillaan urheiluseuratoiminta tukee lasten ja nuorten kokonaisvaltaista kehitystä yhteistyössä kodin ja koulun kanssa. Kokonaisliikunnan määrä ja laatu ovat ratkaisevia tekijöitä myöhemmässä iässä myös menestymisen kannalta, toisin kuin oman lajin harrastaminen ja siihen erikoistuminen jo nuorena. (Jaakkola 2010, 84-85.)

Pienille lapsille liikkuminen on synnynnäisesti luontaista. Sisäinen motivaatio liikuntaa ja urheilua kohtaan muodostuu lapsuuden kokemusten kautta ja vaikuttaa myöhemmässä iässä harrastukseen sitoutumisessa ja sen jatkumisessa. Aito kiinnostus ja arvostus liikkumista kohtaan syntyy itsemääräämisen oikeudesta ja omaehtoisuuden kokemuksesta, joiden tukeminen on valmentajan keskeisempiä taitoja ja tavoitteita liikuntaharrastuksessa. (Jaakkola 2009, 333; Liukkonen & Jaakkola 2013, 144-146.) Syitä sille, miksi lapsi tai nuori ei ole mukana urheiluseurojen toiminnassa, on motivaation puuttuminen harrastusta kohtaan, harrastuksen sijainti ja siihen liittyvät olosuhteiden haasteet kuten ajanpuute tai kulkeminen harjoituspaikalle (Blomqvist ym. 2018, 47-55).

Pian 100-vuotias suomalainen pesäpallo on suosittu lasten ja nuorten harrastus, koululiikuntamuoto sekä herättää kansallisella tasolla kiinnostusta myös huippu-urheilussa. Laji ei kuitenkaan ole täyttänyt kasvunsa rajoja. (Pesäpalloliitto 2016a.) Niin Pesäpalloliikkeessä kuin valtakunnallisissa seuratuksissa on havaittu tulevaisuuden kehityssuunnan haasteita. Näitä ovat muun muassa harrastajamäärien yleinen lasku, muutokset ikärakenteissa sekä edelleen jatkuva kaupungistuminen (Pesäpalloliitto 2016a; Koski & Mäenpää 2018, 19-25.). Tässä opinnäytetyöprojektissä pyritään selvittämään, miten toimelähtöisessä seurassa, Lappeenrannan Pesä Yseissä, alle 12-vuotiaiden lasten harrastajamäärien kasvattaminen on toteutunut. Työn toteuttajan rooli on projektin tavoitteiden mukaisesti toimintojen toteuttaminen ja niiden organisointi syksystä 2017 kesään 2019. Pesäpalloliiton seurakehittäjien tuki ja liiton määrittämät lajiliikkeen yhteiset tavoitteet ohjaavat toimelähtöisessä seurassa toteutettavia toimenpiteitä. Produktiivisen työn tuloksena syntyy yksi malli uuden harrastajan polusta, joka kuvaa lapsen tietä mukaan seuratoimintaan.

2 LASTEN LAADUKAS URHEILUTOIMINTA SEURATYÖSSÄ

Lapsuusiässä 90% suomalaisista on jossakin vaiheessa mukana seuratoiminnassa ennen aikuisikää. Koko Suomen väestöstä noin 22% on jäsenenä jossain maamme 10 000 seuran toiminnassa. (Mäenpää 2016, 31.) Seuratoiminnan perinteiset roolit ovat liikuntakulttuurin moottori, terveyden ja hyvinvoinnin edistäjä, nuorison kasvattaja, elämysten tuottaja ja yhteisöllisyyden lähde. Yhteiskunnallisella tehtäväkentällä seurat toimivat myös talouden ja työllisyyden edistäjänä sekä monipuolisena ja vaikuttavana kumppanina valtion, kuntien ja yritysten kanssa. (Koski & Mäenpää 2018, 101-102.) Urheiluseurojen rooli kasvatusinstituutina ja organisoidun liikunnan järjestäjätahona nähdään merkittävänä. Parhaimmillaan urheiluseuratoiminta tukee lasten ja nuorten kokonaisvaltaista kehitystä. (Jaakkola 2010, 84.) ”Hyvän kansalaisen kasvattaminen” on edelleen seurojen tärkeänä pitämä yhteiskunnallinen tehtävä, jonka keskeisiä arvopohjina toiminnassa ovat reilun pelin kunnioitus, terveet ja raittiit elämäntavat sekä tapakasvatus ja käytöstavat (Koski & Mäenpää 2018, 6).

2.1 Seuratoiminnan muutosten aikakausi

Kansainvälisesti tarkasteltuna suomalaista seurajärjestelmää pidetään vertailukelpoisena sen vuosien saatossa osoittamilla toimivilla järjestelmillä, jotka pohjautuvat vapaaehtoisuuteen tai vapaaseen kansalaistoimintaan. Haasteita koko seurakenttää kohtaan muodostavat muun muassa tämän päivän odotukset koko kansan kattavina erilaisina palveluina tai aiemmin perinteiset julkishallinnolle kuuluneet osittaiset tehtävät. (Koski & Mäenpää 2018, 11-20.) Ammattimaistuminen seuratoiminnassa nähdään välttämättömänä. 2000-luvulla kasvaneiden palkkatyöläisten ja päätoimisten työntekijöiden osuus arvioidaan olevan noin 5 000, joista noin puolet ovat varsinaisia liikunnan ja urheilun ammattilaisia kuten valmentajia, ohjaajia ja valmennuspäälliköitä (Mäenpää 2016, 31). Paineita yksittäisten seurojen toimintaa ja palveluiden laatua kohtaan syntyy kulutusyhteiskuntaan oppineiden asiakkaiden vaatimustasosta, mikä luo seuroille jatkuvan resurssinongelman. Samanaikaisesti valmius sitoutumiseen seuratoiminnan osalta aiempaan verrattuna rakentuu eri tavalla, kuin aiemmin vuosien saatossa vapaaehtoisuuteen pohjautuvassa seurajärjestelmässä. (Koski & Mäenpää 2018, 20-23.) Suomalaisten vapaaehtoistyöntekijöiden määrä liikunnan parissa on eurooppalaiseen keskiarvoon verrattessa kaksinkertainen (Koski & Mäenpää 2018, 5).

Eletään suomalaisen seuratoiminnan ja liikuntakulttuurin muutoksessa. Muutoksen merkittäviä liikuntakulttuuriin vaikuttavia tekijöitä 30 vuoden ajanjaksolla (1986-2016) ovat olleet Suomen asukasluvun kasvu noin 600 000 ihmisellä ja väestön vanheneva ikärakenne, kansalaisten kasvanut varallisuus, työelämän muutokset, ihmisten muutto maalta kaupunkiin, kansainvälistyminen sekä nopea teknologian kehitys. Liikuntakulttuurin kehityskulkuun seuratoiminnan näkökulmasta voidaan liittää myös kustannustason nousu, eriytyneen jatkuminen, ammattimaistumispyrkimykset, järjestökentän muutokset ja istuvan elämäntavan yleistyminen. (Koski & Mäenpää 2018, 11-23.)

Muutoksia ja seuratoiminnan kehityssuuntia ovat eriytyminen, monimuotoistuminen, ammattimaistuminen ja kustannustason nousu. Nämä kaikki peilaavat yhteisesti yhteiskunnassa tapahtuvia ilmiöitä, joissa liikunta- ja urheiluseurat ovat osana. Suomen seuroilla menee hyvin ja toiminta on monimuotoistunut, laajentunut ja vahvistunut, yhteiskunnallinen asema on kohentunut ja liikunta- ja urheiluseurojen merkitystä voidaan pitää entistä suurempana yhteiskunnassa. Pyrkimys edelleen yritysmaiseen ja ammattimaiseen otteeseen on yleistynyt ulkoisten paineiden muovaamana enemmän kysyntäperustaiseksi. (Koski & Mäenpää 2018, 11-23, 108.)

2.2 Liikunta- ja urheiluseurojen rooli lasten liikuttajina

Suomalaisessa liikuntakulttuurissa urheiluseurat ovat edelleen liikunnan- ja urheilutoiminnan ydinyksiköitä. Ennen kaikkea lasten ja nuorten liikuttajina, liikuntakulttuurin moninaistumisesta huolimatta, seurojen rooli on merkittävä. (Koski & Mäenpää 2018, 11-23.) Viimeisimmän lasten ja nuorten liikuntakäyttäytymistutkimuksen mukaan pojat liikkuvat urheiluseurojen järjestämissä tapahtumissa tyttöjä useammin sekä kaupungissa asuvat lapset ja nuoret maalla asuvia yleisimmin. 9-15-vuotiaista joka toinen liikkui säännöllisesti urheiluseuroissa useammin kuin kerran viikossa. (Blomqvist ym. 2018, 49-50.)

Aiempaan LIITU-tutkimukseen verratessa seuratoimintaan osallistuvien lasten ja nuorten määrät ovat kasvaneet neljän vuoden (2014-2019) aikana erityisesti 9-11-vuotiaiden osalta. Tutkimuksen mukaan seuratoimintaan tullaan mukaan 6-7-vuotiaana ja päätös lajivalinnasta tehdään keskimäärin 9-vuoden iässä. Seurassa harrastaminen lopetetaan keskimäärin 11-vuotiaana, vaikka valtaosa olisi kuitenkin halukas aloittamaan seuraharrastamisen uudelleen vielä myöhemmin. Kolme merkittävintä syytä harrastamisen lopettamiselle olivat kyllästyminen lajiin, en viihtynyt joukkueessa tai harjoitusryhmässä tai harrastaminen ei ollut tarpeeksi innostavaa. Ei löytynyt kiinnostavaa tai sopivaa lajia, ei ollut motivaatiota, ei ollut kyytiä harjoituspaikalle, harrastaminen oli liian kallista, ei ollut aikaa tai

kodin läheisyydessä ei ollut harrastusmahdollisuuksia, olivat merkittävimpiä syitä sille, miksi lapsi tai nuori ei ollut mukana urheiluseuratoiminnassa. (Blomqvist ym. 2018, 47-56.)

Vielä 20 vuotta sitten urheiluseurojen päätarkoituksena nähtiin kilpaurheilu, mutta pitkän ajan muutokset suomalaisessa liikuntakulttuurissa ovat lisänneet urheiluseurojen nuorisokasvatuksellisuuden merkitystä päätavoitteenaan. Kilpaurheilun rinnalle on tullut lisääntyneen kysynnän seurauksena vahvasti ei-kilpailullista liikuntaharrastuksen tarjontaa. (Lämsä 2009, 29.) Lapsen kokonaisvaltaisen kehittymisen vuoksi liikunnallisuutta ja liikuntataitojen kehittymistä tulisi tarkastella heidän fyysisen aktiivisuutensa kokonaismääränä. Kokonaisliikunnan määrä sekä laatu ovat ratkaisevia tekijöitä myös myöhemmän menestymisen kannalta. Nuorena yhden lajin harrastaminen tai siihen erikoistuminen ei tue parhaalla mahdollisella tavalla lapsen monipuolista liikunnallisuutta tai liikkumisen määrää. (Jaakkola 2010, 84-85.)

”Jarkko Nieminen ei ajatellut niin tietoisesti vaan kokeili ja kokeili. Urheilu tuntui olevan hänelle sopiva tapa toteuttaa itseään – se oli mukavaa. Hän pelasi jalkapalloa, koripalloa, pesäpalloa, sählyä ja monta muuta lajia ja halusi mennä pelaamaan seuroihin, mutta kun harjoitusajat eivät usein sopineet, hän päätyi pelaamaan kavereiden kanssa mielettömät määrät.” (Hämäläinen 2015, 41.)

2.3 Laadukas seuratyö ponnistuslautana urheilijan polulle

Urheilijaksi kasvamisessa lapsuusvaiheen laatutekijöitä ovat urheilulliset elämäntavat, innostus urheiluun, fyysinen harjoitettavuus sekä monipuoliset liikuntataidot, joita edistetään yhteistyöllä urheiluseuran, kodin ja koulun kesken. (Blomqvist ym. 2014, 74; Hämäläinen 2015, 26-34.)

Kuva 1. ”Tulevat hyvät urheilijat ja tulevat hyvät liikkujat kulkevat samoja lapsuusvaiheen polkuja.” (Hämäläinen 2015, 32.)

Suomen Olympiakomitean, lajiliittojen ja aluejärjestöjen laatimassa urheiluseurojen laatuohjelmassa, Tähtiseura-ohjelmassa, tuetaan kaikille liikkujille sopivia toimintatapoja seuratoiminnassa. Ohjelmassa esitetään osa-aluekohtaisia laatutekijöitä lapsille ja nuorille, aikuisille sekä huippu-urheilijoille. Kaikille osa-alueille yhteisiksi laatutekijöiksi urheiluseurassa määritetään johtamisen ja hallinnon (johtaminen, hallinto, viestintä ja markkinointi), seuraihmissen (voimavarat ja yhteisöllisyys), aineellisten resurssien (talous ja olosuhteet) sekä urheilutoiminnan (urheilijan ja liikkujan polku, valmennuksen linjaukset) osatekijät. (Olympiakomitea 2018, 1-13). Näistä urheilutoiminnan osatekijänä, suomalaisen Huippu-urheilun muutostyön kautta kehittynyt, Urheilijan polku -malli kuvaa urheilevan lapsen- ja nuoren elämänvaiheita urheilijan urapolulla suomalaisessa urheilu ympäristössä ja -yhteisössä. Alle 13-vuotiaiden eli Lapsuusvaiheen Urheilijan polku on esitetty kuvassa 1. (Hämäläinen 2015, 26-34.). Urheilijan polusta on tehty myös omia lajipolkuja kuten pesäpallon Suuntana Superpesis pelaajapolku. Tämä kuvaa konkreettisesti eri ikävaiheittain fyysisten taitojen, harjoitusmäärien ja valmennuksen sisällöllisiä painopisteitä, joita seurojen olisi suositeltavaa yksilöidysti hyödyntää omassa junioritoiminnassaan. (Pesäpalloliitto 2015.) Tämän työn kannalta olennainen kysymys on, kuinka lapsi löytää tiensä osaksi Urheilijan polkua?

Tähtiseura-ohjelman mukaan lasten ja nuorten seuratoiminnan laatutekijöiden täyttymistä urheiluseurassa voidaan mitata muun muassa seuran ihmisten tyytyväisyydellä, minkä mittarina ovat esimerkiksi seuran ilmapiiri, lasten innostuksen ja ilon näkyminen urheilemisessa sekä heidän osallisuutensa omassa harjoittelussa ja harrastukseen liittyvissä päätöksissä. (Olympiakomitea 2018, 14-15). Laadukkaalla lasten ja nuorten liikunnalla voidaan edesauttaa liikunnallista elämäntapaa, jolloin huomattavaa on, ettei liikkujan polku eroa alle 12-vuotiailla huippu-urheilijan urapolusta (Hämäläinen 2015, 26-28). Tulevaisuuden lahjakkuuksien ja urheilumenestymisen ennustettavuus on lapsuusiässä turhaa, sillä kehittymiseen vaikuttavat niin monet näkymättömät kuin ennustamattomatkin tekijät kehityksessä. Tärkeää onkin, että nuoren urheilijaksi kasvamisessa ei kiirehdi, vaikka omaan lajiin saatetaan innostua jo varhain. (Hämäläinen 2015, 26-28; Rantala 2015, 91-92.)

Kahden Tähdien pesäpalloseura Porin pesäkarhut järjestävät kilpailutoiminnan lisäksi aktiivisesti 3-12-vuotiaiden lasten harrastetoimintaa. Harrastepolulta on mahdollista siirtyä mukaan joukkue-toimintaan kilpapolulle pääasiassa loka-huhtikuun välisenä aikana. Uusia harrastajia tavoitetaan suunnitelmallisesti päiväkodeissa ja kouluissa, joissa lapsia innostetaan liittymään mukaan harrasteryhmiin. Pesäkarhut ovat panostaneet innostavan toiminnan lisäksi erityisesti markkinointiin sekä suunnitelmalliseen viestintään. Harrastepolun tavoitteena on mahdollistaa matalankynnyksen harrastamista sekä tutustuttaa lapsia ja heidän vanhempiaan mukaan seuran toimintaan. Pesäkarhut ovat huomanneet laadukkaan ensivaikutelman (toiminta, viestintä) olevan yhteydessä lasten harrastajamäärien lisäämisessä myös kilpapolulle. (Pesäpalloliitto, Pelaajapolku.)

Laadukkaassa seurassa tarjotaan lapsille ja nuorille vaihtoehtoja harrastamiseen kilpa- sekä harrasteryhmä tarjonnalla sekä oman kehittymisen seuranta mahdollisuuksilla. Tähtiseura-ohjelma haastaa seuroja kehittämään kaikille lapsille ja nuorille avointa innostavaa kilpailu- ja harrastustoimintaa sekä luomaan selkeän etukäteen sovitun ryhmien muodostamisperiaatteen. Laadukkaassa urheiluseuran toiminnassa pidetään tärkeänä monipuolista harjoittelua, kokonaisliikunnanmäärää sekä onnistumisen arvioinnin mittarina suoritusten onnistumista kunkin yksilön omalla tasolla. Nämä näkyvät seuran hyvin organisoiduissa harjoituksissa sekä toiminnassa. (Olympiakomitea 2018, 15-18). Erityistä huomiota laadukkaassa seuratoiminnassa tulisi kiinnittää lasten sisäisen motivaation kehittämiseen, johon vaikuttavat pätevyys, autonomian sekä sosiaalisen yhteenkuuluvuuden tunne. (Blomqvist ym. 2014, 82.) Näiden tekijöiden merkitystä ja niihin vaikuttavia tekijöitä käsitellään tämän työn seuraavassa luvussa.

3 INTOHIMON SYTYTTÄMINEN LASTEN LIKUNNASSA JA URHEILUSSA

”Urheilun suurimmat voimavarat löytyvät ihmisen sisältä. Sisäinen motivaatio, itse-luottamus, vastuullisuus tai suoritustunne esimerkiksi ovat ratkaisevia henkisiä voimavaroja kaikessa inhimillisessä toiminnassa, puhumattakaan huippu-urheilusta.”
(Tiikkaja 2014, 10.)

3.1 Motivaatiosta

Syntyessään ihminen on luonnostaan aktiivinen, hän katsoo, koskettaa, heittää, käsittelee ja tutkii ympäristöä leikkisästi ja haasteita etsien (Deci & Ryan 2016, 481). *Movere* (lat.) eli liikkua, johdattelee ilmiöihin kuten asenteet, arvot, tarpeet, halut, uskomukset, vietit ja tavoitteet (motiivi), joita tarkastelemme termillä motivaatio. Motivaatio toimii ikään kuin energiamme lähteenä saaden meidät toimimaan tietyllä innokkuudella ja suuntaamalla näkyvää käyttäytymistämme. (Ruohotie 1998, 36; Liukkonen & Jaakkola 2013, 145). Se myös vastaa kysymykseen, miksi ihminen toimii tai ajattelee niin kuin toimii ja ajattelee. (Mayor & Ruisku 2015, 37.) Kun pyrkimyksenämme on saavuttaa tavoitteita, motivaatio ohjaa toimintaamme joko tietoisesti tai tiedostamattamme tavoitteidemme suuntaan. Se ilmenee voimakkuutena, pysyvyytenä ja tehtävien valintana, jotka heijastavat suorituksen laatuun. Persoonallisuustason motivaatio sisältää yleisen kiinnostuksen asioita, elämänaluetta tai tilanteita kohtaan, jonka kokonaisuuteen ajan myötä vaikuttavat toistuvat kokemuksemme ja tilanteet. Kokemuksilla on vahvistava vaikutus vähitellen jopa muuttaa persoonallisuuden tason motivaatiota. (Liukkonen & Jaakkola 2013, 145-146.)

3.2 Sisäinen ja ulkoinen motivaatio liikunta- ja urheiluharrastuksessa

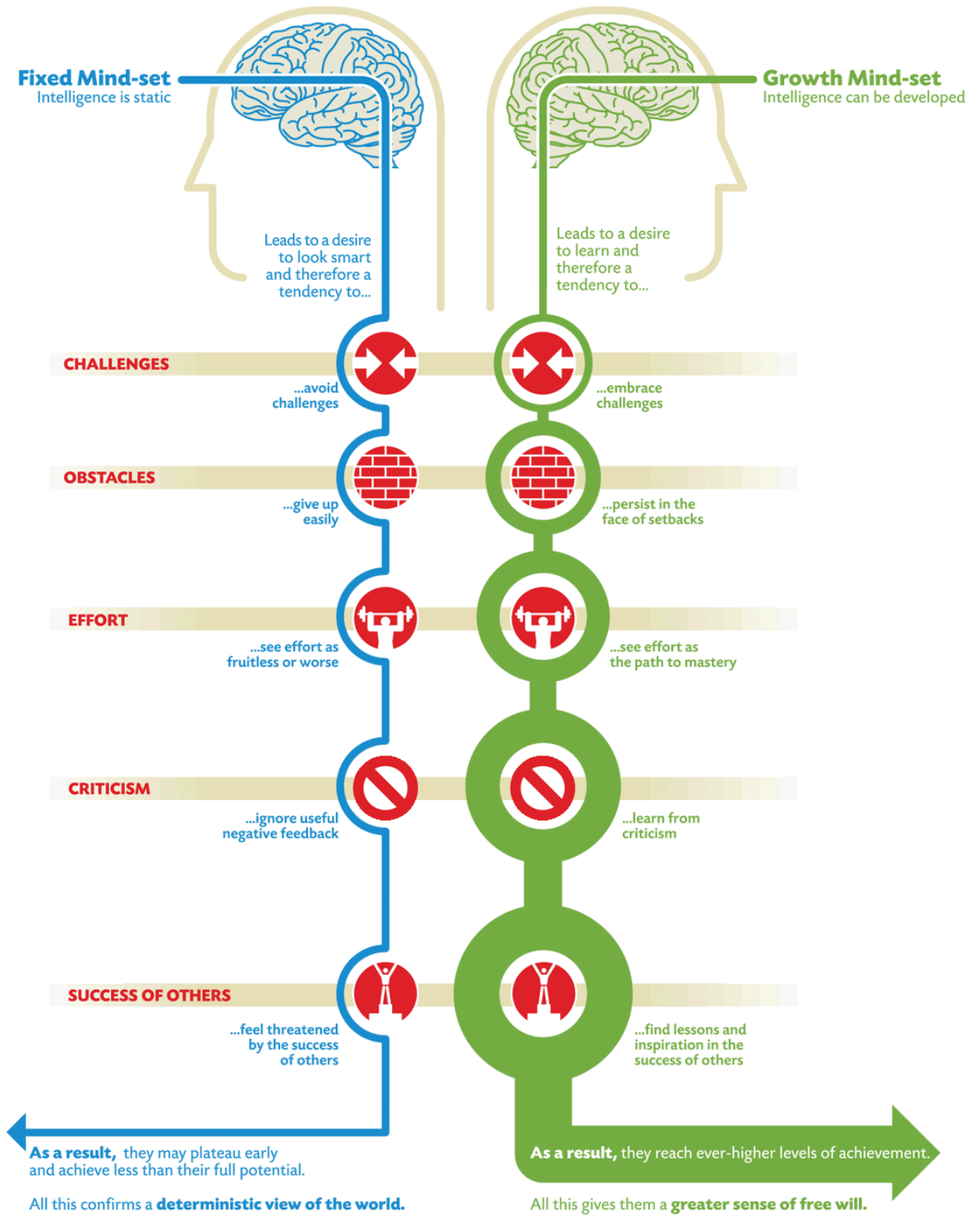
Liikuntamotivaation voidaan ajatella olevan niitä tekijöitä, jotka säätelevät liikuntakäyttämistämme. Aito kiinnostus ja arvostus liikkumista kohtaan syntyy itsemääräämisen oikeudesta ja omaehtoisuuden kokemuksesta. Vastaavasti kontrolloiduksi tulemisen kokemus syntyy usein ulkopäin tulevista tekijöistä kuten esimerkiksi vanhempien, valmentajan tai kavereiden miellyttämisestä. (Liukkonen & Jaakkola 2013, 144-146.) Myös aikuisen on hyvä tarkastella omaa motiiviaan lapsen liikuntaharrastuksessa, saako lapsi mielekkäitä

urheilu- ja liikuntakokemuksia sekä lähteekö kiinnostus harrastusta kohtaan lapsesta itsestään? (Härkönen 2009, 43.) Liikuntaharrastukseen sitoutuminen ja sen jatkumisen kannalta sisäinen motivaatio on keskeinen tekijä (Jaakkola 2009, 333).

”Katsokaa Teemu Selänteen hymyä nyt ja tarhakuvassa, ei mitään eroa... Katsokaa Teemun tuuletusta junnuottelussa 1983 ja Anaheimissa 2010, sama pilke, sama onnistumisen ja oikeassa olemisen, oikein tekemisen, merkityksellisyyden tiivistymä. Kenellä sellainen ilo on, pitäköön siitä kiinni, onnellinen on hän. Urheilu on merkityksellisyyttä.” (Kyrö 2011, 274.)

Sisäisen motivaation synnyttäminen ja sen jatkumisen tukeminen urheilijan harrastamisessa on valmentajan keskeisimpiä taitoja ja tavoitteita. (Jaakkola 2009, 333.) Sisäisesti motivoituneena ihminen haluaa toteuttaa perustarpeitaan pelkästään, koska haluaa tehdä niin ja kokee itse toimintaan osallistumisen tärkeänä itsensä vuoksi. Tällöin vallitseva tasapaino tekemisen, olemisen ja käyttäytymisen välillä ei kuluta energiaa. (Mayor & Ruisku 2015, 37-39; Jaakkola 2009, 333). Äärimmäistä sisäisen motivaation muotoa kutsutaan flow-tilaksi, virtaukseksi, jolloin ihminen kokee täydellistä uppoutumista tekemiseensä. Flow-tila voi syntyä, kun yksilön taidot ja tehtävän haastavuus ovat tasapainossa. Tätä kokemusta kuvaillaan voimakkaana nautintona ja keskittymisen tilana, joka on optimaalinen mielentila huippusuorituksen synnylle. (Csíkszentmihályin 1991). Carol Dweckin (1988) esittämä malli kasvunasenteesta (Growth Mindset) on yksi sisäistä motivaatiota vahvistava keino, jolloin ihminen ajattelee, että ominaisuudet ja menestys ovat harjoittelun ja työnteon seurauksia ja niihin voidaan vaikuttaa lähtökohdista huolimatta. Vastakohtana ajattelutapa muuttumaton asenne (Fixed Mindset) viittaa uskomukseen pysyvistä ominaisuuksista. Kasvun asenne kuvaa sitoutumista vastuuna velvollisuuden sijaan, epäonnistumisen hyväksyttävänä osana oppimisprosessia sekä päämäärätietoisuutta ja ahkeruutta kehittymisen kannalta merkittävinä tekijöinä. Kahden ajattelutavan eroavaisuuksia on esitetty kuvassa 2. (Dweck 1988).

Ulkoisen motivaatio puolestaan palkitsee osallistumista pakotteiden tai palkkioiden avulla, jolloin toiminta voi olla ristiriitaista henkilökohtaisiin mieltymyksiin nähden. Yleensä ulkoista motivaatiota vahvistavat lähteet yksilön ulkopuolelta kuten palkinnot, uhkaukset tai maine, jotka pitkällä aikavälillä vaikuttavat suorittamiseen negatiivisesti toiminnan ollen henkisesti kuluttavaa. (Mayor & Ruisku 2015, 28, 35; Jaakkola 2009, 333.) Ulkoiset motivaatiotekijät voivat kuitenkin vahvistaa sisäistä motivaatiota, mutta vain tekemisen itseisarvolla on lopulta merkitystä toiminnan jatkumossa (Liukkonen & Jaakkola 2013, 145).

Kuva 2. Kasvunasenne on yksi sisäistä motivaatiota vahvistava keino (Dweck 1988).

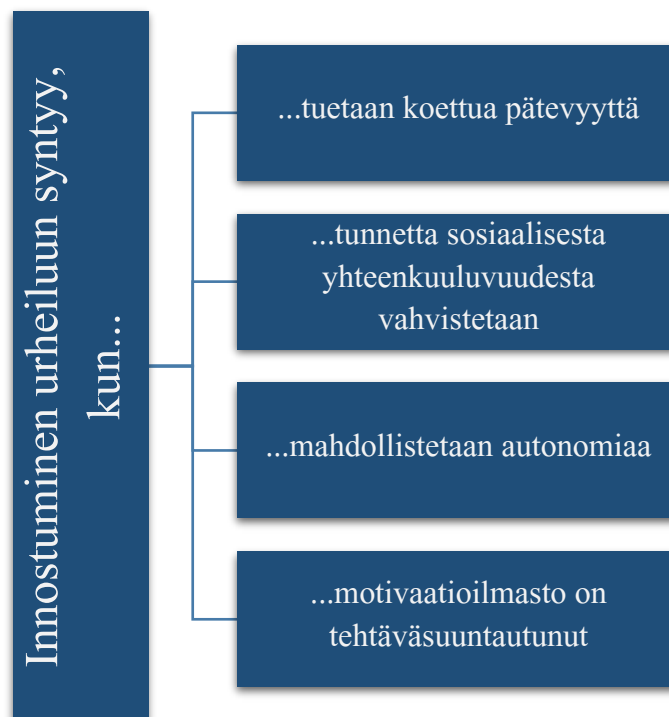
3.2.1 Sisäisen motivaation kulmakivet

Itsemääräämisteorian (Self-Determination Theory) mukaan ihmisen sisäisen motivaation taustalla on kolme psykologista perustarvetta, jotka ovat *autonomia, pätevyys ja sosiaalinen yhteenkuuluvuus*. Näiden tarpeiden avulla voidaan selittää, miksi liikunta- tai urheiluharrastukseen halutaan osallistua omaehtoisesti tai sen parissa pysytään. Itsemääräämisteoriat määrittelee motivaation jatkumona, jonka toisessa päässä on motivaation puuttuminen (amotivaatio) ja toisessa päässä sisäinen motivaatio. (Deci & Ryan 2016; Liukkonen & Jaakkola 2013, 147; Hynynen & Hankonen 2015, 475). Lasten ja nuorten liikunnan yhteydessä valinnan varan tarjoamisella ja heidän ajatusten vilpittömällä kuulemisella on positiivinen yhteys omaehtoiseen liikuntamotivaatioon. Ilman kontrolloimista ja tukea antamalla omaehtoisuudelle sekä valinnaisuudelle päästään parempiin tuloksiin. (Hynynen & Hankonen 2015, 483.) Kuviossa 1. on koottu sisäisen motivaation syntyyn vaikuttavat tekijät.

Koettu autonomia on yksilön kokemus omaehtoisuudesta, jossa urheilija kokee mahdollisuutensa vaikuttaa ja osallistua päätöksentekoon sekä oman toiminnan suunnitteluun esimerkiksi harjoittelussa. (Jaakkola 2009, 334). Autonomiata tukeva ympäristö mahdollistaa urheilijalle minimaalisia suorituspaineita, huomioi yksilön tunteita ja näkemyksiä, jotka vahvistavat kokemusta tekemisen merkityksellisyydestä. Vuorovaikutuksessa valmentaja, ohjaaja tai opettaja voi vahvistaa autonomiaa tukevaa ilmapiiriä suosimalla ”voida- ja pysyä” tyyppisiä ilmauksia, perustelemalla tehtävien merkitystä ja arvoa, tarjoamalla valinnanvaraa, kannustamalla osallistumaan ja ottamalla vastuuta sekä tunnistamalla ja vaalimalla urheilijan tarpeita sekä haluja. (Hynynen & Hankonen 2015, 477, 482.)

Koettu pätevyys (kompetenssin tarve) on urheilijan uskoa omaan kykyihinkin sekä kokemusta niiden riittävästä suoriutuessa tehtävän tai haasteen parissa. (Liukkonen & Jaakkola 2000, 149.) Valmentajan, ohjaajan tai opettajan positiivinen ja rakentava palaute, emotionaalinen tuki ja optimaalisten haasteiden tarjoaminen lisää lasten ja nuorten koetun pätevyyden ja liittymisen tarpeita vuorovaikutuksessa. (Hynynen & Hankonen 2015, 482.) Itsearvostuksemme muodostuu yleisesti pätevyyden kokemuksistamme, mikä on eriteltävissä alapätevyyden alueisiin, kuten fyysinen, sosiaalinen ja älyllinen pätevyys. (Liukkonen & Jaakkola 2000, 149.) Niin myönteisillä kuin kielteisilläkin liikuntakokemuksien syntymisellä lapsuudessa ja nuoruudessa on vaikutus myöhemmän iän fyysiseen elämäntapaan. (Liukkonen, Jaakkola & Soini 2007, 157.)

Sosiaalinen yhteenkuuluvuus (liittymisen tarve) on urheilijan kokemusta kuulua osaksi ryhmää sekä tunnetta turvallisuudesta ja hyväksytyksi tulemisesta ryhmässä. Näiden tarpeiden tyydyttäminen näkyy ryhmässä toimimisessa ja pyrkimyksenä etsiä kiintymyksen, läheisyyden ja yhteenkuuluvuuden tunnetta. Yhteenkuuluvuutta voidaan tunnistaa esimerkiksi avoimista keskustelunaiheista, ryhmän keskuudessa vapaa-ajalla tapahtuvasta ajanvietosta sekä yksilöiden mielekkyyden ja nautinnon kokemuksista itse ryhmän toiminnasta. (Liukkonen & Jaakkola 2000, 149.) Liittymisen tarpeen tukemiseksi valmentaja, ohjaaja tai opettaja tarjoaa lapselle ja nuorelle vuorovaikutuksessa emotionaalista tukea sekä huomioi myös negatiivisia tunneilmaisuja. (Hynynen & Hankonen 2015, 482.)

Kuvio 1. Urheiluun innostuminen on yksi lasten urheilijaksi kasvamisen laatutekijöistä (Mukaiilu Hämäläinen 2015, 31).

3.2.2 Pätevyyden kokemuksen merkittävä rooli

Yksi motivaatioteoria on tavoiteorientaatioteoria, jonka taustalla on ajatus siitä, että toiminnan, kuten liikkumisen tai urheilun motiivina on pätevyyden osoittaminen. Pätevyyttä voidaan osoittaa *tehtävä- ja kilpailusuuntautuneisuudella*. Meissä kaikissa on piirteitä molemmista, eivätkä nämä ole toisiaan poissulkevia tekijöitä. (Liukkonen & Jaakkola 2013, 153-155.) Tehtävä- ja kilpailusuuntautuneisuudesta voidaan puhua myös psykologisesti koetun ilmapiirin, *motivaatioilmaston*, yhteydessä (Liukkonen ym. 2007, 157; Jaakkola 2009, 334-336). Parhaimmillaan motivaatioilmasto tukee oppimista, liikuntamotivaatiota ja hyvinvointia. Tähän vaikuttavat erityisesti auktoriteetin, kuten valmentajan, ohjaajan ja opettajan didaktiset ratkaisut sekä oppijat ja heidän aiemmat kokemuksensa. Valmentajan luomalla ilmapiirillä ryhmässä on merkittävä vaikutus lasten ja nuorten urheilijoiden motivaatioon. (Jaakkola 2009, 333; Liukkonen ym. 2007, 157-160; Miettinen 1990, 131.)

”Parasta mitä voit lapselle tarjota on ilmapiiri, jossa on tilaa ja mahdollisuuksia kehittyä. Näin lapset ja nuoret uskaltavat kokeilla rajojaan kykyjensä löytämiseksi.” (Miettinen 1999, 131.)

Tehtäväorientaatiossa pätevyyden tunne syntyy oman kehittymisen ja yrittämisen ansiosta. Keskittyminen suuntautuu näin ollen yrittämiseen, oppimisprosessiin ja kehittymiseen, jolloin uusien taitojen hankkiminen sekä oman suorituksen parantaminen rakentuvat omien sisäisten mittareiden pohjalta. Tehtäväorientoitunut valitsee mielellään haastavia tehtäviä ja ylittää esteitä sisukkaasti arvostaen suorituksessaan omaa kehittymistään myös virheiden kautta. Tehtäväorientaation on todettu olevan yhteydessä lisääntyneeseen sisäiseen osallistumismotivaatioon, ryhmässä viihtyvyyteen sekä koettuun fyysiseen pätevyyteen. (Liukkonen & Jaakkola, 2013. 153-154.) *Tehtäväsuuntautuneessa motivaatioilmastossa* tehtävät ovat monipuolisia ja vaihtelevia oppijoiden taitotasoihin eriytettyjä, valmentaja tai opettaja osallistaa oppijoita päätöksentekoprosessiin, kuten sisältöjen ja pelisääntöjen suunnitteluun ja palautteen anto perustuu yksityisesti kehittymiseen oppijan taidoissa, yrittämisestä ja suoritusprosesseista. (Liukkonen ym. 2007, 164-167). Oppija keskittyy tehtäväsuuntautuneessa ilmapiirissä yrittämiseen, oppimisprosessiin ja omaan kehittymiseen (Liukkonen & Jaakkola 2000, 157).

Kilpailuorientaatiossa pätevyyden tunne syntyy onnistumisesta suorituksessa suhteessa toisiin ja keskittyy näin kilpailulliseen tulokseen. Kilpailuorientoitunut voi kokea tyytymättömyyttä hyvästäkin suorituksesta sen ollen muita huonompi tai hän voi helposti valita liian

vaikeita tai helppoja tehtäviä varmistaakseen onnistumisia tai etukäteisselitystä epäonnistumisesta. Kilpailuorientaation on todettu olevan yhteydessä heikkoon itseluottamukseen, viihtymiseen, vähäiseen sitoutumiseen sekä ahdistuneisuuteen suoritusilanteissa. (Liukkonen & Jaakkola 2013, 153-154.) *Kilpailusuuntautuneessa ilmapiirissä* toiminta on ulkoapäin kontrolloitua, josta esimerkkinä ulkoisten motivointikeinojen tapaan voivat olla palkinnot, maine tai uhkaukset. (Jaakkola 2009, 333.) Kilpailusuuntautuneessa ilmapiirissä valmentaja tai opettaja antaa oppijoille samantasoisia tehtäviä ja toimii päätöksentekijänä, mikä heikentää oppijoiden autonomian kokemuksia ja lisäävät sosiaalista vertailua. Mikäli oppija ei saa tyydytystä itsemääräämisteorian mukaisille perustarpeille, liikuntamotivaation kokemuksesta ei synny ja seurauksena voi olla negatiivisia uskomuksia liikunnan merkityksestä, ahdistusta ja ongelmia taitojen oppimisessa. (Liukkonen ym. 2007, 164-167). Suomalaisen junioriurheilututkimusten mukaan ulkoiset motiivit ja paineet, kuten liika kilpailullisuus ja pakonomaisuus ovat olleet suurimpia syitä jättäytyä pois toiminnasta (Jaakkola 2009, 333). Joukkuekohtaiset kilpailulliset tavoitteet tulisikin poistaa alle 12-vuotiaiden ikäryhmistä ja painopiste asettaa pelaajan kehittämiseen, harjoittelun mielekkyyteen sekä taitojen harjoittelun korostamiseen (Miettinen 1999, 130).

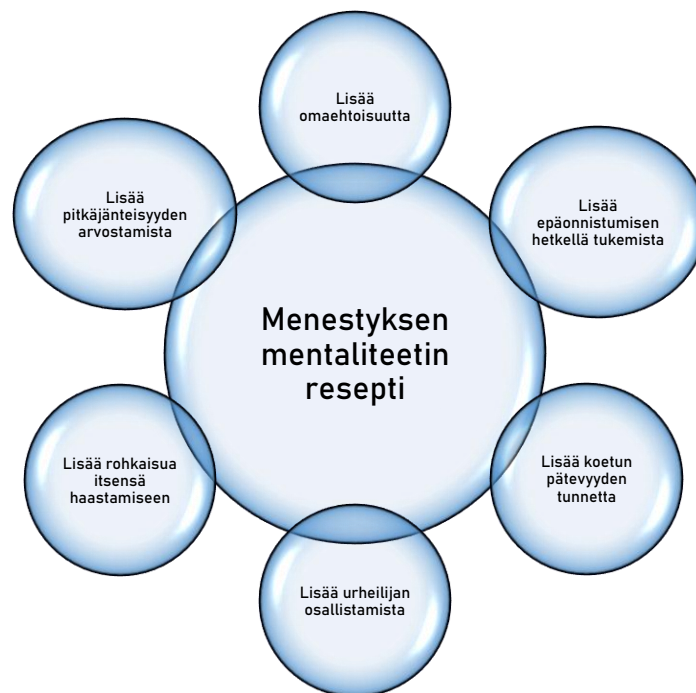
Pesäpalloliitto on uudistanut nykypäivän vaatimuksia vastaavan pesäpallon koulumateriaalin, jonka päätavoitteena on lisätä oppilaiden aktiivisuutta liikuntatunneilla. 105 pesäpallonnistumista materiaalissa pyritään huomioimaan kahden perusajatuksen laadusta toteutumista, jotka ovat aktiivinen tekeminen ja onnistumisen elämykset jokaiselle lapselle. Liikuntamuotona Pesäpallo on erinomainen motoristen perustaitojen, kuten tasapainon, liikkumisen ja välineen käsittelytaitojen harjoittelemisessa. (Pesäpalloliitto 2016c.)

3.3 Aikuiset lapsen motivaation tukijana

Urheilevan lapsen näkökulmasta toimintaympäristössä tärkeintä on läheiset ihmissuhteet, joita urheilijaksi kehittämisessä ovat aikuiset: valmentajat ja vanhemmat. Vanhemman rooli lapsen harrastuksessa on kiistatta vaatimus harrastamisen mahdollisuudelle. Vanhemmille kolme erilaisen roolin tulkintaa lasten ja nuorten urheilutoiminnassa ovat mahdollistaja (kuljettaminen, maksaminen, organisointiin osallistuminen), tulkitsija (kokemusten tulkitseminen, merkitysten liittäminen lapsen toimintaa kohtaan) ja roolimalli (suoranaiset mallit oikeasta käyttäytymisestä kuten voitossa tai tappiossa). (Lämsä 2009, 31-32.)

Valmentajan tärkein tehtävä on auttaa urheilijaa löytämään omat sisäiset voimavarat ja tukea sisäistä motivaatiota (Jaakkola 2009, 333; Tiikkaja 2014, 145-146). Parhaimmillaan ihminen oppii asioita, joita hän haluaa oppia ja valmentaja auttaa häntä johdattelemalla

avoimesti ja rehellisesti kohti sisäisiä motivaatiotekijöitä. Urheilijakeskeisyydessä urheilija kokee tekemänsä toimenpiteet merkityksellisiksi oman kehittymisensä näkökulmasta. Valmentajan osalta voidaan kuvata suhdetta kumppanuutena, jossa urheilijan aktiivinen osallistuminen on keskiössä. Taito tunnistaa omaa käyttäytymistä ja kykyä ohjata omaa toimintaa kohteen ja toimintaympäristön parhaaksi ovat valmentajalle tärkeitä ominaisuuksia. Näitä urheilijakeskeisen valmennustoiminnan vaikuttavia tekijöitä on esitetty kuviossa 2. (Tiikkaja 2014, 118-120, 145-149.) Lapsien valmentaja on onnistuessaan välittävä kasvattaja, jonka toiminnassa on hauskuutta ja huolenpitoa (Hämäläinen 2015, 31).

Kuvio 2. Menestyksen mentaliteetin resepti urheilijakeskeisessä valmennuksessa (Mukailtu Tiikkaja 2014, 120).

Viihtyminen on henkilökohtaisten ja sosiaalisten tilanteiden kautta syntyvä positiivinen tunnereaktio, mitä pidetään merkittävänä toimintaan sitouttamista lisäävänä tekijänä. Lasten ja nuorten urheiluharrastuksessa tulee korostaa sisäisiä syitä liikkua, kuten iloa ja innostusta, hyvän olon kehittymistä ja sosiaalisia mahdollisuuksia. Läheisten aikuisten tulee tukea tappioiden ja epäonnistumisten hetkinä sekä painottaa yrittämistä ja oman kehittymisen merkitystä. Urheilu ja liikunta tukee parhaimmillaan myös ihmisenä kehittymistä. (Jaakkola 2015, 118-119.) Myös 2000-luvun huippu-urheilijoita tarkastelevan tutkimuksen tuloksissa merkittäväksi tekijäksi kuvataan kotona saatu henkinen tuki ja kannustus. Ko-

tona kannustus liikunnallisuuteen ja vapauden mahdollisuuden tarjoamiseen mieluisan lajin valinnassa mahdollisti urheilijoiden monipuolisen liikunnan harrastamisen, mikä oli yhteinen tekijä lähes kaikilla tutkimukseen osallistuneilla. Miltei poikkeuksetta tärkeimmäksi liikuntaa ja urheilua tukevaksi tekijäksi lapsuudessa sekä nuoruudessa osoittautuivat vanhemmat. (Piispa 2019, 22-24.)

”Kukaan ei ole koskaan houkutellut tai työntänyt minua kentälle. Olen aina saanut tehdä omat valintani, ja niitä on tuettu, olin sitten kuusivuotias, kahdeksantoista tai kaksikymmentäseitsemän.”, Jarkko Nieminen (Hämäläinen 2015, 41).

4 KOHDEORGANISAATIOT

Uuden harrastajan polku on produktiivinen opinnäytetyö, joka perustuu toimeksiantajan pesäpalloseuran Pesä Ysien sekä Pesäpalloliiton määrittämiin tavoitteisiin harrastajamäärien kasvattamiseksi. Tässä luvussa esitellään kohdeorganisaatiot, joissa opinnäytetyö toteutettiin 2017-2019 välisenä aikana.

4.1 Kohti 100-vuotiasta Pesäpalloa

Kansallispelimme suomalainen pesäpallo täyttää vuonna 2022 100-vuotta. Laji on ollut pitkään suosittu lasten ja nuorten harrastus, koululiikuntamuoto sekä se on herättänyt kansallisen tason kiinnostusta myös huippu-urheilussa. Pesäpalloliiton mukaan laji ei kuitenkaan täytä kasvunsa rajoja ja yhteiskunnallisesti merkittävää rooliaan. Muu muassa harrastajamäärien lasku, lajin houkuttelevuuden heikkeneminen ja väestön muuttoliikenne olivat pesäpalloliiton 2015 kyselytutkimuksen mukaan lueteltuja uhkatekijöitä lajiliikkeen tulevaisuuden kuvassa. Lisäksi heikkouksiksi nousi pesäpallon johtaminen ja organisaatio, vaatimus ammattimaisuudesta sekä isot tasoerot huippu-urheilussa. (Pesäpalloliitto 2016a, 1.) Pesäpalloliittoa havahduttaneet lajin kehityssuunnan haasteet mukailevat valtion liikuntaneuvoksen tutkimustuloksen (2018) havaintoja myös valtakunnallisesti seuratoiminnassa, joita esitellään työn aiemmassa luvussa 2. Lasten laadukas urheilutoiminta seuratyössä.

Pesäpalloliiton kyselytutkimuksen (2015) mukaan lajin kasvulle vahvuuksina nähdään muun muassa harrastamisen edullisuus ja matala kynnys, lajin ainutlaatuisuus ja monipuolisuus sekä koulujen kanssa tehtävät yhteistyömahdollisuudet. Pesäpalloliikkeen toimintainfo esittelee valtakunnallisia tavoitteita ja niistä johtavia toimenpiteitä kohti vuotta 2022. Tavoitteet ja visio koko lajiliikkeen edistämiseksi pitää sisällään seuraavat kehittämisen painopisteet: selkeä ja tehokas johtaminen, nykyaikainen ja toimiva viestintä, uudelleen organisoituminen (Yksi liike), ottelutapahtumien kehittäminen ja harrastajamäärien kasvattaminen (Kuva 3.). (Pesäpalloliitto 2016a, 7-8). Tämän työn kannalta olennaisinta on tarkastella harrastajamäärien kasvattamista ja Pesäpalloliikkeen sitä tukevia strategisia valintoja osana kokonaisuutta.

Kuva 3. Pesäpalloliiton tärkeimmät strategiset valinnat etenemisessä kohti tulevaisuuden tavoitteita vuoteen 2022 (Mukailtu Pesäpalloliitto 2016a).

Pesäpallon virallisissa otteluissa vaaditaan lisenssi pelaajilta, tuomareilta sekä pelinjohtajilta. Lasten- ja nuorten toiminnassa lisenssivaihtoehtoihin vaikuttavat ikä sekä toiminnan luonne. Juniorilisenssi on tarkoitettu 12-vuotiaille ja sitä nuoremmille pelaajille pesäpalloliiton alaisia otteluita varten. Kaudella 2019-2020 lisätty uutuus Tulokaslisenssi on mahdollista valita, jos lapsella ei ole aiemmin ollut kilpailulisenssiä. Kilpailutoiminnan kattavien lisenssien sijaan lasten toinen vaihtoehto on valita harrastetoiminnan, kuten Pesiskoulun tai Snadipesiksen sisältävä, Pesispassi. (Pesäpalloliitto 2019.)

4.2 Pesä Ysien tahto kehittyä

Lappeenrannan Pesä Ysit on yli 40-vuotias pesäpalloseura Savo-Karjalan alueella. Työn toimeksiantaja Pesä Ysit on ainoa pesäpallon erikoisseura Lappeenrannassa ja tunnetaan Naisten Superpesisjoukkueestaan, asemastaan lasten- ja nuorten kasvattajana sekä erilaisten tapahtumien tuottajana. Seuran omien havaintojen mukaan kokemus pesäpallon asemasta alueella on hiipunut, eikä lähikunnissa ole organisoitua mahdollisuutta harrastaa lajia urheiluseurojen resurssien pienenemisen vuoksi.

Seuraa johtaa neljän hengen hallitus, jonka vastuulla ovat strateginen johtaminen sekä jäsenten kesken jaettujen vastuualueiden mukainen toiminnanjohtaminen. Seuran toiminnanjohtaja on Pesä Ysien ainut päätoiminen työntekijä, jonka vastuulla ovat myynti ja markkinointi sekä kilpailu- ja muu urheilutoiminta. Muita eriteltyjä vastuualueita seurassa on projekti/valmennustoiminta, tuomaritoiminta, yleisjohtaminen- ja talkootoiminta, viestintä ja sen graafisen ulkoasun tuottaminen. Tässä opinnäytetyössä ja sen toteutuksessa keskeiset henkilöt ovat seuran toiminnanjohtaja sekä pesäpalloliiton Savo-Karjalan alueen seurakehittäjä.

Työn lähtökohdassa, syksyllä 2017, toimeksiantajaseurassa oli noin 170 harrastajaa, joista 60% oli alle 12-vuotiaita harrastajia ja loput tuomarilisenssejä tai yli 12-vuotiaita harrastajia (Pesäpalloliitto). Suhteessa suuresta lasten kokonaislisenssien määrästä alle 12-vuotiaiden lasten joukkueita oli kuitenkin yhteensä kaksi, jotka harjoittelivat ja osallistuivat kilpailutoimintaan säännöllisesti. Uusille harrastajille järjestetystä jokavuotisesta Pesis-koulu-toiminasta oli siirtynyt viime vuosina vähäisesti lapsia mukaan tai lopulta jäänyt harrastuksen pariin. Vähäinen lasten harrastajamäärä näyttäytyi uhkana seuran tulevaisuudelle. Pidemmän ajan tavoitteena toimeksiantajaseurassa on muodostaa joukkueet joka ikäluokkaan tytöissä (G-B), sekä pojissa 14 ikävuoteen saakka (G-D).

Opinnäytetyön projektia ohjaa toimeksiantajien Pesäpalloliiton ja Pesä Ysien yhdensuuntaiset tavoitteet. Seuran rooli muodostuu työnohjauksesta ja toteutetun toiminnan mahdollistamisesta. Pesä Ysien näkevät haasteita oman harrastus- ja seuratoiminnan kehittämisessä muun muassa taloudessa, harrastaja- ja seuratoimijoiden määrässä sekä seuran joukkueiden välisissä toiminnan laatueroissa. Pesä Ysien tahtotila kehittää harrastus- ja seuratoimintaa mukailee lajiliikkeen strategisia painopisteitä viestinnän ja ottelutapahtumien kehittämisen osalta sekä harrastajamäärien lisäämisessä. Mahdollisuuksia toiminnan kehittämiseksi nähdään lajiliikkeen tavoin pesäpallon ainutlaatuisuudessa, seuran sitkeydessä ja avoimuudessa sekä yhteistyökykyisyydessä. Pesäpalloliiton seurakehittäjien tuki ja lajiliikkeen yhteiset tavoitteet ohjaavat Pesä Ysien yhdessä toteutettavia toimenpiteitä tässä työssä. Työn tavoitteet, valitut toimenpiteet ja tuotos esitellään tulevissa luvuissa.

5 TYÖN TAVOITTEET

Työn keskeisimpänä tavoitteena on selvittää, miten lappeenrantalaisessa pesäpalloseurassa Pesä Yseissä alle 12-vuotiaiden lasten harrastajamäärien kasvattaminen on toteutettu vuosina 2017-2019. Tavoitteena on tarkastella toteutettujen työtapojen ja -menetelmien onnistumisia sekä tuottaa näistä tietoa toimeksiantajien lisäksi myös muiden seura-toimijoiden ja urheilulajien hyödynnettäväksi omassa toiminnassaan.

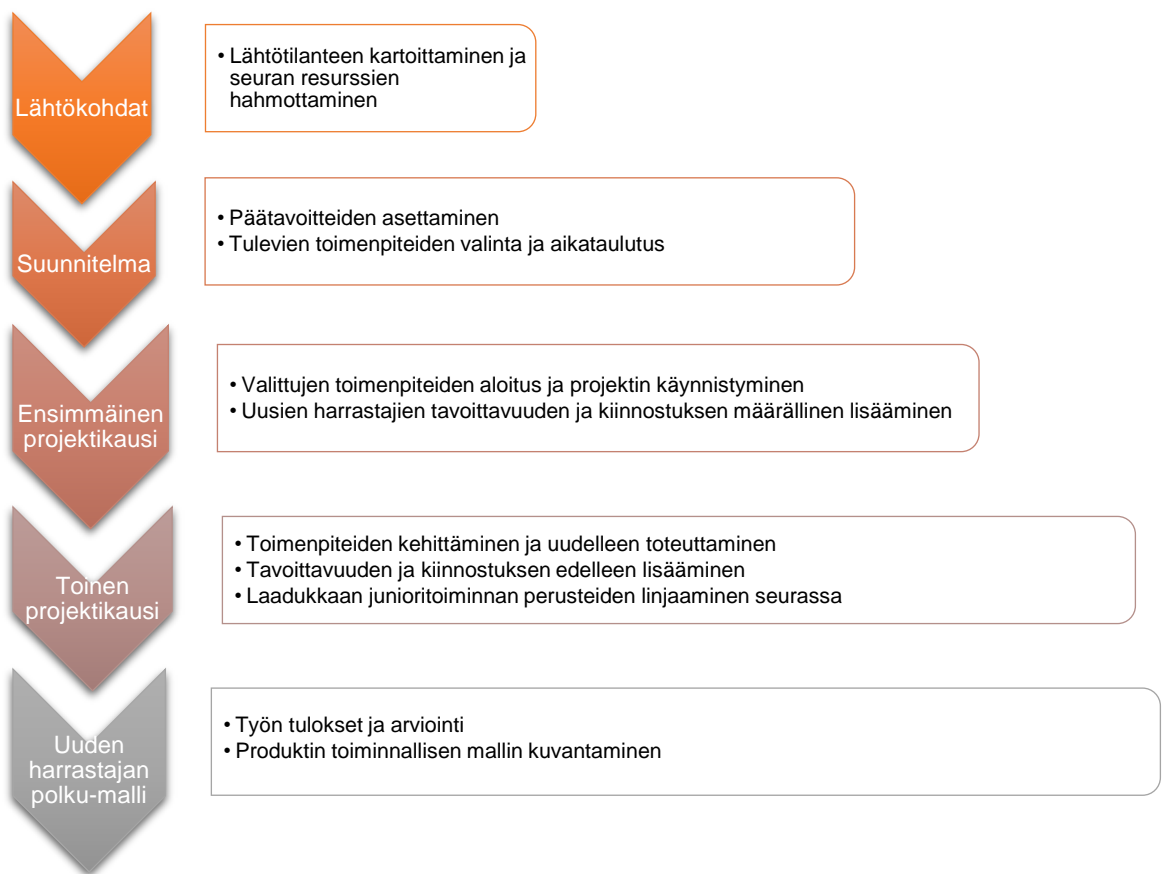
Opinnäytetyö tuloksena syntyy yksi malli uuden harrastajan polusta, mikä kuvastaa uuden harrastajan matkaa mukaan harrasteryhmiin sekä osaksi joukkue- ja seuratoimintaa alle 12-vuotiaiden toiminnassa pesäpalloseurassa. Uuden harrastajan polku tukee edellisessä luvussa kerrottuja Pesä Ysien ja Pesäpalloliiton määrittämiä toiminnankehittämisen visioita, tavoitteiden mukaista harrastajamäärien kasvua ja ehjän junioripolun muodostumista nuorimmissa ikäluokissa. Työn toteutuksen lopputuloksena syntyneet harrastusryhmät muodostavat toimeksiantajan hyödyksi eheän lähtökohdan kehittää omaa junioripolkua ja sen toimintaa seurassa. Uuden harrastajan polku malli kuvastaa askeleita, joita pitkin uusi harrastaja voi liittyä mukaan seuran harraste- ja kilpailutoimintaan.

Toimeksiantajan pesäpalloseuran Pesä Ysien tavoite on olla laadukas toimija alueellaan. Seura näkee tärkeäksi viedä harrastustoimintaa eteenpäin Lappeenrannan keskustan lisäksi sen lähikunnissa. Tavoitteena on, että uusia harrastusryhmiä syntyy yhteensä kahdeksan (8) ja harrastajamäärät kasvavat noin 100 uudella henkilöllä vuosien 2017-2019 välisenä aikana. Toiminnan tuloksena myös Suomen kansallispelin kiinnostavuus ja harrastettavuus lisääntyy alueella sekä yhteisöllisyys yhteistyötahojen välillä kehittyy. Päivittäisen toimintansa lisäksi Pesä Ysien visio on järjestää myös leiri- ja turnaustoimintaa, mikä tuo lisätuloja matkailualalle ja alueen elinkeinoelämälle. Harrastajien kasvun myötä seura tavoittelee välillisesti myös yhden vakinaisen työpaikan syntymistä.

6 TYÖN VAIHEET JA KULKU

Opinnäytetyön prosessi käynnistyi 2017 pesäpalloseurassa määräaikaisen junioripäällikön, tämän työn toteuttajan palkkaamisen myötä. Työpaikka oli seurassa uusi ja aiemmin työn tehtävät olivat jakaantuneet vaihtelevasti useille henkilöille. Työn toteuttajan rooli opinnäytetyössä on toimeksiantajien asettamien tavoitteiden mukaisten toimintojen toteuttaminen ja niiden organisointi.

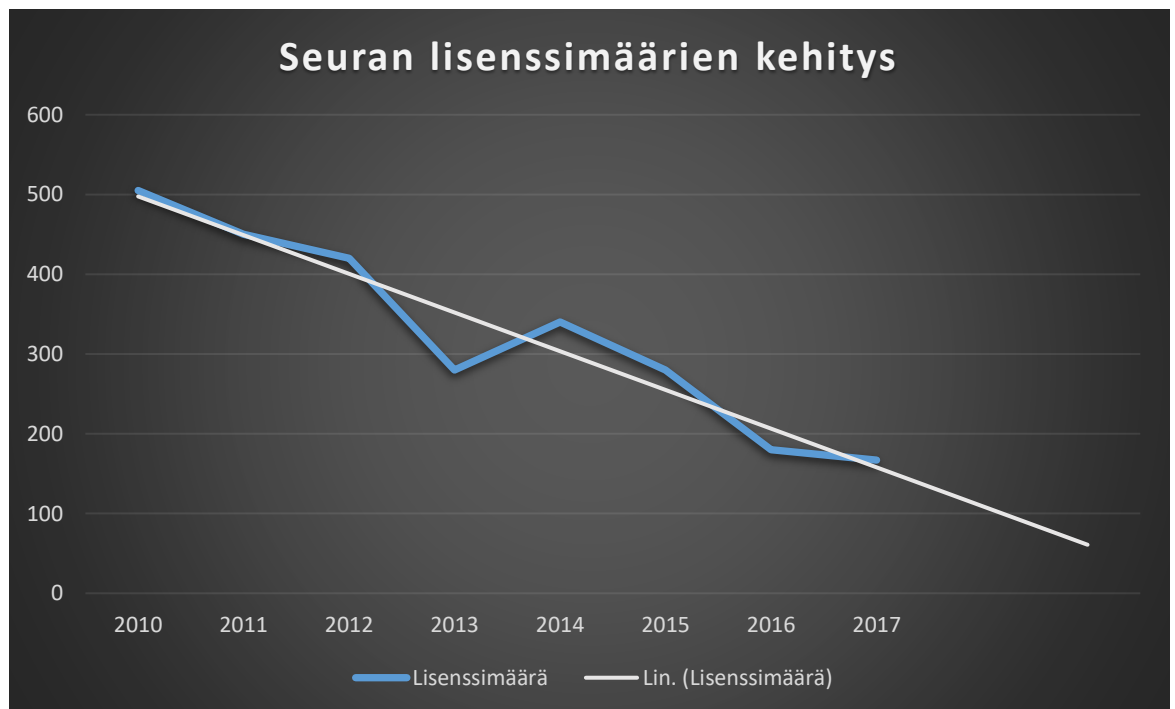
Työssä esitetyt varsinaiset toimenpiteet toimeksiantajan kanssa käynnistyivät syksyllä 2017 ja päättyivät kesällä 2019. Keskeiset toimet opinnäyttyössä koostuvat lähtötilanteen kartoituksesta ja sen kuvauksesta (*lähtökohdat*), suunnitelman tekemisestä ja tavoitteiden asettamisesta (*suunnitelma*), projektin käynnistämisestä (*ensimmäinen projektikausi*) ja valittujen toimenpiteiden toteutuksesta sekä jatkokehityksestä (*toinen projektikausi*). Työn lopputuloksena kuvataan toiminnallinen malli ja arvioidaan sen tuloksia (*arviointi ja uuden harrastajan polku*).

Kuvio 3. Työnvaiheet ja kulku.

6.1 Lähtökohdat

Opinnäytetyön lähtötilanteessa syksyllä 2017 seuran hallitus oli asettanut pesäpalloliiton seurakehittäjän kanssa junioritoiminnan kasvun tavoitteet seuraavalle kahden vuoden ajanjaksolle. Pesäpalloliiton johtoryhmän jäsen, seurakehittäjä sekä seuran toiminnanjohtaja esitteli kohdeorganisaation aiemmat toimintatavat harrastajien rekrytoinnissa ja niihin liittyviä kokemuksia sekä tavoitteet tulevan työn toteuttajan ohjaamiseksi. Edellisessä luvussa kuvatut päätavoitteet olivat siis harrastajamäärien kasvaminen noin 100 uudella henkilöllä ja harrastusryhmien määrän lisääntyminen kahdeksalla uudella ryhmällä koko seurassa vuoden 2019 loppuun mennessä. Lähtötilanteessa alle 12-vuotiailla oli seurassa yhteensä 2 joukkuetta, joissa 2007 ja myöhemmin syntyneistä harrastasi aktiivisesti 13 lasta. Uusille harrastajille suunnatussa Pesiskoulu toiminnassa oli ollut kesän aikana mukana 68 lasta. Samanaikaisesti pesäpalloliikkeen kokonaisharrastajamäärät olivat koko Suomessa yhteensä 15 500, joista yhtenä viidestä alueesta Savo-Karjalassa oli noin 2 400 harrastajaa. Kuviossa 4. on esitetty kohdeorganisaation harrastajien lisenssimäärien suuntaa antava kehityskäyrä seitsemän vuoden ajalta ja sen lineaarinen ennuste ennen projektin aloitusta, josta voidaan nähdä työn aiheen ajankohtainen tarve koko seuran tulevaisuuden näkökulmasta.

Kuvio 4. Seuran kokonaislisenssimäärien kehityskäyrä ja sen lineaarinen ennuste ennen projektin aloitusta 2017 (Mukailtu Pesäpalloliitto).

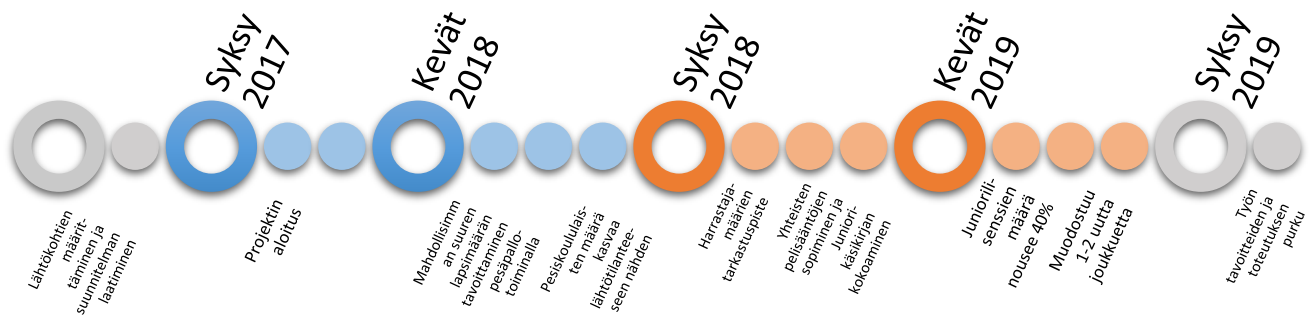
6.2 Toimintasuunnitelma

Pesäpalloliiton johtoryhmän jäsen, seurakehittäjä sekä seuran toiminnanjohtajan kuvailemien aiempien harrastajien rekrytointikokemusten perusteella toteuttajan ja toimeksiantajan kanssa päädyttiin madaltamaan uuden pesäpalloharrastajan toimintaan mukaan liittymisen kynnystä entisestään jo olemassa olevissa junioritoiminnoissa. Seura oli kokenut haasteelliseksi lasten ja heidän vanhempien innostamisen erityisesti joukkue-toimintaan mukaan siirtymistä kohtaan. Aiemmin esitellyssä Olympiakomitean Tähtiseura-ohjelman mukaan laadukkaassa seurassa tarjotaan lapsille ja nuorille vaihtoehtoja harrastamiseen kilpa- sekä harrasteryhmä tarjonnalla (Olympiakomitea 2018, 1-25). Myös Lasten ja nuorten liikuntakäyttäytymisen tutkimustuloksen perusteella reilu kolmannes osallistui seuratoimintaan harrastusmielessä tai kehittyäkseen liikunnassa, mikä voidaan tulkita kysynnälle seuratoiminnan monimuotoisuudesta (Blomqvist ym. 2014, 82).

Toimeksiantajan toiminnanjohtajan, seurakehittäjän ja opinnäytetyön toteuttajan kesken valikoiduiksi toimeenpantaviksi toimenpiteiksi tavoitteiden pohjalta valittiin uuden harrastajan polun selkeyttäminen ja sen luominen uusien harrastajien toimintaan mukaan tulemisen helpottamiseksi alle 12-vuotiailla lapsilla, sekä heidän kiinnostuksensa herättäminen joukkue-toimintaa kohtaa. Näihin valitut päätoimenpiteet koostuivat Junioritoiminnan käsikirjan kokoamisesta, Pesiskoulu-tuotteen päivittämisestä sekä pesäpallotoiminnan kiinnostavuuden ja tavoitettavuuden lisäämisestä.

Taulukko 1. Tavoitteiden pohjalta valitut toimenpiteet työssä.

	Tavoite	Valittu toimenpide
Lasten urheilutoiminnan laatu- tutekijöiden toteutumisen varmistaminen (elämäntavat, innostus, harjoittelu ja monipuolisuus)	Yhteisten pelisääntöjen luominen	Junioritoiminnan käsikirjan kokoaminen
Mahdollisimman monelle har- rastusmahdollisuuden tarjoaminen	Harrastajamäärien kasvattaminen	Pesäpallotoiminnan kiinnostavuuden ja tavoitetta- vuuden lisääminen
Motivaatiotekijöihin vaikuttaminen. (Innostava toiminnan sisältö: 105-onnistumista)	Uusien harrastajien siirtymisen tehostaminen mukaan osaksi joukkue-toimintaa	Pesiskoulu-tuotteen päivittäminen

Kuvio 5. Aikajana: Toimenpiteitä seuraavat työn välitavoitteet.

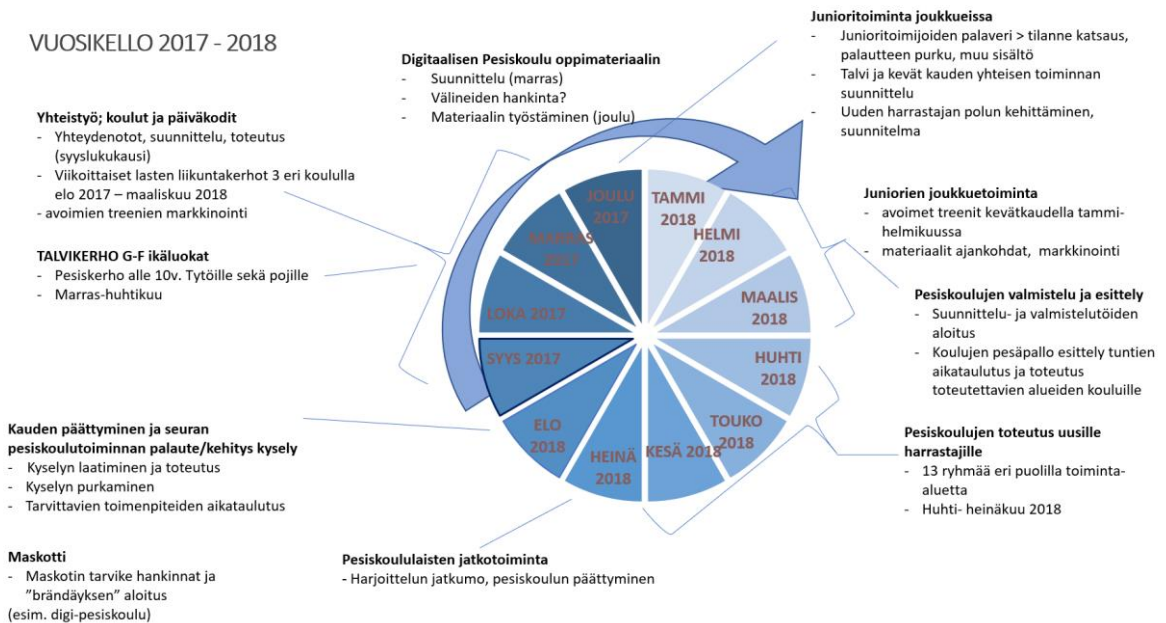
Aikajanassa (kuvio 5.) esitetään projektissa valittujen toimenpiteiden aikataulun välitavoitteet ja niiden jakaantuminen projektiin lähtökohdasta (syksy 2017) työn purkuun (syksy 2019). Aikajanassa projektikausi esitetään alkavaksi ja päättyväksi syksyisin pesäpallokauden mukaisesti. Aiemmin esitetyistä valituista toimenpiteistä pesäpallotoiminnan kiinnostavuuden ja tavoitavuuden lisääminen oli tärkein koko ensimmäisenä projektikautena. Tavoitteena oli tavoittaa mahdollisimman paljon lapsia ja innostaa heitä mukaan toimintaan määrällisesti enemmän kuin projektia edeltäneenä kesäkautena. Osan lapsista odotettiin myös jatkavan mukaan seuraavan kauden joukkuetoimintaan.

Tarvittavat muutokset tulevaa, toisen projektikauden, toimintaa varten suunniteltiin muokattavan toiminnan tulosten perusteella syksyllä 2018. Samaan aikaan seurakehittäjän järjestämissä seuratapaamisessa määritettäisiin junioritoiminnan yhteiset toimintaperiaatteet seuratoimijoiden kanssa. Tämän työn toteuttajan rooli oli koota Junioritoiminnan Käsikirja seurakehittäjän kokoamien materiaalien pohjalta laadukkaasti juniorityön kehittämiseksi keväällä 2019. Viimeiselle kesäkauden toiminnalle seuran toiminnanjohtaja oli määrittänyt tavoitteeksi 40% lisenssimäärien kasvun.

Opinnäytetyön toteuttajan tehtävä läpi työn oli vastata käytännön toteuttamisesta ja toimintojen organisoimisesta. Tämän takia valittujen toimenpiteiden tarkempi aikataulutus tavoitteiden saavuttamiseksi oli tärkeää kokonaisuuden hallinnassa. Toteuttaja loi oman työn organisoimiseksi toimenpiteiden vuosikellot, jotka ovat esitetty seuraavaksi kuvauksiin omissa kappaleissaan *ensimmäinen- ja toinen projektikausi*.

6.3 Ensimmäinen projektikausi

Opinnäytetyöprojektin varsinaiset toimenpiteet käynnistyivät syyskuussa 2017. Tässä kap- paleessa esitetään ensimmäisen projektikauden suunnitelman mukaisista toimenpiteiden toteutuksista *Pesiskoulu-tuotteen päivittämisestä sekä pesäpallotoiminnan kiinnostavuuden ja tavoitettavuuden lisäämisestä.*

Kuvio 6. Toimenpiteiden vuosikello syyskuu 2017- elokuu 2018.

Pesiskoulu-tuotteen päivittäminen.

Pesiskoulua on järjestetty Lappeenrannassa kesäisin uusille harrastajille vuosikymmenien ajan. Lapsille suunnatussa pesiskoulussa harjoitellaan monipuolisesti pesäpallon lajitaitoja, pelaamista ja tutustutaan uusiin ystäviin. Pesiskoulu tuotteena on monelle tuttu ja herättää vaihtelevia mielikuvia pesäpallon innostavuudesta tai toimijoiden kesken sen tehokkuudesta "sisäänheittotuotteena" lajin pariin. Toiminnanjohtajan, seurakehittäjän ja työn toteuttajan kesken valittujen toimenpiteiden ja asetettujen tavoitteiden pohjalta päädyttiin uudistamaan tuotetta sen täysin uudelleen luomisen sijaan.

Pesiskoulu päätettiin toteuttaa tuomalla toiminta lähemmäs koteja ja lapsia tutuille lähikentille kuten koulujen tai asuinalueiden ulkokentille. Tämä laajensi myös Pesiskoulun toiminta-alueita kaupungin alueen lisäksi maakuntiin, joissa osassa alueista seuralla ei ollut

ollut säännöllistä järjestettyä toimintaa lapsille lähes 20 vuoteen. Pesiskoulun järjestäminen lähellä asuinalueita mahdollisti harrastuspaikalle helpomman kulkemisen ja lisäsi paikallisia harrastusmahdollisuuksia. Näiden tekijöiden puuttuminen ovat olleet myös aiemmassa luvussa (2. *Lasten laadukas urheilutoiminta seuratyössä*) esitettyjen Liitu-tutkimustulosten mukaan merkittävimpiä syitä niille lapsille, jotka eivät olleet osallistuneet mukaan urheiluseuratoimintaan (Blomqvist 2018, 43-55). Toiminta-alueen laajeneminen tarkoitti ensimmäisenä projektivuotena Pesiskoulun järjestämisen aloitusta parhaimmillaan noin 40 kilometrin säteellä Lappeenrannassa ja sen lähikunnissa yhteensä 13 eri kentällä edellisvuoden vastaavan määrän ollessa kolme.

Pesäpallokoulujen ohjaamiseen osallistui työn toteuttajan lisäksi myös nuoria ohjaajia, omaa urheilutaustaa omaavia kesätyöntekijöitä, jotka ilmoittivat kiinnostuksensa toteuttajan pesiskouluohjaajien rekrytointikyselyn yhteydessä. Seura halusi järjestää toimintaa 6-12-vuotiaille lapsille, jotka olivat tavoitteiden mukaisesti määrällisesti kasvatettavat ikäluokat seuran toiminnassa. Liitu-tutkimuksessa osoitettujen tulosten mukaan 6-7-vuotiaana tullaan usein mukaan seuratoimintaa ja harrastamisen lopettaminen on yleisintä 11-vuoden iässä. Tutkimuksessa kuvattuja lopettamisen syitä oli muun muassa kyllästyminen tai koetun innostavuuden ja viihtyvyyden puute harrastuksen parissa. (Blomqvist ym. 2018, 52-53.) Muun muassa näitä motivaatiotekijöihin vaikuttavia haasteita harrastuksen varhaisessa vaiheessa on pyritty työssä huomioimaan innostavilla leikeillä ja peleillä sekä riittävällä määrällä ohjaajia. Aiemmin luvussa 3.2.2 Pätevyyden kokemuksen merkittävä rooli kuvattiin Pesäpalloliiton 105 pesäpallo-onnistumista materiaalia, jonka pohjalta myös opinäytetyössä käytetyt harjoitus- ja ohjauskerrat sisällöllisesti toteutettiin. Materiaalin harjoitukset ovat monipuolisia ja vaihtelevia sekä sen sisällöt on suunniteltu eri-ikäisten lasten taitotasot huomioiden. Muun muassa nämä tekijät toiminnassa tukevat lapsen tehtävääorientoitua ja näin ollen sisäistä motivaatiota (Liukkonen ym. 2007, 164-167).

Toimeksiantajien asettamien tavoitteiden näkökulmasta Pesiskoulua haluttiin kehittää myös yhdistävämmäksi osaksi joukkueuotoimintaa mukaan siirtymisen helpottamiseksi. Toteuttajan ehdotuksesta toimintaa muokattiin niin, että uuden harrastajan oli mahdollisuus valita oman mielenkiinnon mukainen Pesiskoulupassi kahdesta vaihtoehdosta toimintaan ilmoittautumisvaiheessa tai muuttaa valintansa milloin tahansa toimintakauden aikana. Vaihtoehdot olivat Pesiskoulun Peli- tai Treenipassi. Lasten joukkue- ja kilpatoimintaan tutustuttavampi Pelipassi sisälsi koko kesäkauden pesiskoulun ohjattujen kertojen lisäksi harrastajan oman ikäluokan joukkueen harjoitukset 1-2 kertana viikossa sekä maakunnassa naapuriseurojen kanssa järjestettävät 6-12-vuotiaiden JunnuSuper-turnauspäivät 1-2 kertaa kuukaudessa. Pelipassin tavoitteena oli lisätä lapsen yhteenkuuluvuuden kokemuksen tunnetta oman ikäluokan joukkueessa ensimmäisenä kesänä, jolloin siirtyminen

Pesiskoulun päätyttyä jo tutuksi tulleeseen ryhmään olisi helpompaa. Sosiaalinen yhteenkuuluvuus on yksi merkittävä sisäisen motivaation syntyyn vaikuttavista perustarpeista (Deci & Ryan 2016; Liukkonen & Jaakkola 2013, 147; Hynynen & Hankonen 2015, 475).

Pesäpalloon tutustuttavampi harrastepassi, Treenipassi, oli kestoaltaan Pelipassin toimintaan verrattuna lyhyempi ja sisälsi ainoastaan ohjatut Pesiskoulun harjoitukset. Treenipassin toimintamuoto on verrattavissa seurassa aiempina vuosina järjestettyyn varsinaiseen Pesiskoulun toimintamalliin, jossa harjoittelu tapahtui pääasiassa pesiskoulun omista ryhmissä. Tämä aiempina vuosina järjestetty toimintamalli oli työn toteuttajalle lähtökohdissa kuvailtujen tietojen mukaan osaltaan vaikuttanut vähäiseen joukkue toimintaan siirtyneiden lasten määrään.

Yhteistä Peli- sekä Treenipassin valitsijalle oli kerran viikossa järjestettävä yhteinen harjoitus pelivuoro yhdessä alle 12-vuotiaiden lasten joukkueisiin ilmoittautuneiden kanssa. Kaikille seuran uusille sekä vanhoille harrastajille yhteisen harjoitus pelivuoron tavoitteena oli lisätä kohtaamisia ja yhteisöllisyyttä niin valmentajien, vanhempien kuin lapsien välillä. Harjoitus pelivuorolla pelattiin omanikäisten (G, F, E) tyttöjen tai poikien kesken ikäluokan valmentajien ja pesiskouluohjaajien johdolla. Valmentajilla oli mahdollisuus kannustaa uusia harrastajia mukaan joukkueensa harjoituksiin sekä kertoa lisää joukkueen toiminnasta.

Taulukko 2. Peli- ja Treenipassien toiminnansisältö kuvaukset.

PESISKOULU PASSI 6-12-vuotiaat tytöt ja pojat	
Pelipassi	Treenipassi
<ul style="list-style-type: none">• Kesto: huhti-syyskuu, 6kk• Hinta: 50€• Ohjatut Pesiskoulun harjoitukset• Oman ikäluokan joukkueharjoitukset• JunnaSuper-pelipäivä turnaukset	<ul style="list-style-type: none">• Kesto: huhti-kesäkuu, 3kk• Hinta: 25€ (maakunnissa veloitusetta)• Ohjatut Pesiskoulun harjoitukset

Pesäpallotoiminnan kiinnostavuuden ja tavoitettavuuden lisääminen.

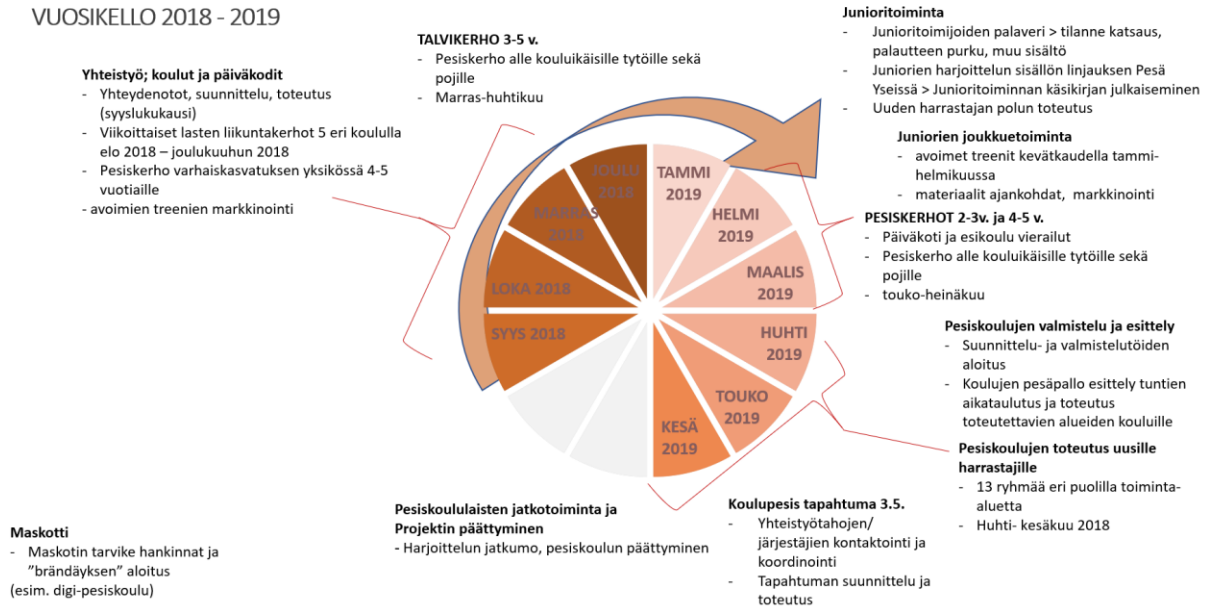
Kiinnostavuuden ja tavoitettavuuden lisäämisen päätavoitteena oli ensimmäisenä projektivuotena tavoittaa mahdollisimman paljon lapsia pesäpallotoiminnalla. Tämän työn toteuttaja toteutti apuohjaajan kanssa syys- ja kevätlukukausina 2017-2018 alakoululaisten viikoittaista iltapäivällä tai kouluaikana tapahtuvaa liikuntakerhotoimintaa yhteensä 7 eri koululla lukuvuoden aikana. Liikuntakerhotoiminta nähtiin toimeksiantaja seurassa tärkeänä koulu yhteistyönä muihin kouluikäisten liikuntatapahtumiin osallistumisen lisäksi toiminnan kiinnostavuuden ja tavoitettavuuden lisäämisessä.

Merkittävimpana toimeenpantavana keinona tavoitettavuuden lisäämisessä oli kuitenkin koulujen pesäpallon lajiesittelytuokioiden ohjaaminen alakouluissa. Lajiesittelyt olivat vuosittainen seuran toteuttama koulu yhteistyömuoto jo pidemmältä ajalta sekä toimivaksi koettu toimintatapa lasten välittömäksi tavoittamiseksi. Keväällä 2018 Lappeenrannassa ja sen lähikunnissa lajiesittelyihin osallistuvat koulut määrittyivät tulevana kesänä järjestettävien Pesiskoulun lähikenttien mukaan. Järjestelyihin vaikutti koulujen tai ryhmien omat mahdollisuudet osallistua toimintaan sekä toteuttajan ja muiden nuorten tuntiohjaajien aikatauluresurssit. Yhteensä noin 25:ssä toiminta-alueen alakoulussa ohjattuja lajiesittelytuokioita järjestettiin 19:ssä eri koulussa yhteensä yli 2000 lapselle. Edellisen vuoden tuokioilla vastaava liikutettujen lasten määrä oli noin 1400 yhteensä 13:ssä eri koulussa. Lajiesittelytuokioiden tavoitteena oli lapsia innostavan pesäpallotunnin järjestäminen, opettajien pesäpallon opetukseen uusien ideoiden lisääminen sekä seuran harrastustoiminnasta kertominen. Aiemmin työssä esitetyn Porin Pesäkarhujen kokemukset vastaavasta toiminnasta uusien harrastajien tavoittamiseksi koettiin merkittävänä tekijänä harrastajamäärien kasvussa. Esimerkiksi 101 liikutetusta lapsesta siirtyi Pesäkarhujen tilastoinnin mukaan lähes 30% mukaan juniorijoukkueisiin (Pesäpalloliitto 2015).

6.4 Toinen projektikausi

Toinen projektikausi käynnistyi syyskuussa 2018 ja kokonaisuudessaan projekti tuli päätökseen kesäkuussa 2019. Tässä kappaleessa tarkastellaan siinä toteutettuja toimenpiteitä ja muutoksia sekä *Junioritoiminnan käsikirjan toteutusta*.

UUOSIKELLO 2018 - 2019

Kuvio 7. Toimenpiteiden vuosikello syyskuu 2018 – kesäkuu 2019.

Junioritoiminnan käsikirja.

Junioritoiminnan periaatteet luotiin seurakehittäjän toimesta seuratapaamisten ja -seurailtojen pohjalta syksyllä 2018. Tämän opinnäytetyön toteuttajan rooli koostui Junioritoiminnan käsikirjan tietojen kokoamisesta ja dokumentoitavan version toteuttamisesta keväällä 2019. Pesä Ysien Junioritoiminnan käsikirja on kokonaisuudessaan luettavissa liitteenä *Junioritoiminnan käsikirja 2018-2019.*

Seuralla ei ollut aiemmin ollut dokumentoitua seuratoiminnan käsikirjaa ja junioritoiminnan laadun kehittämiseksi peruslinjauksista sopiminen nähtiin toimeksiantajien ja toteuttajan mielestä tarpeellisena laadukkaan juniorityön hyväksi. Toimintakäsikirjan tavoitteena oli selkeyttää seuratoimijoiden yhteispeliä sekä lisätä toimintaan mukaan tulevien uusien ihmisten tietoisuutta yhteisistä toimintatavoista. Pesäpalloliiton Suuntana Superpesis-pelaajapolku kuvaa konkreettisesti eri ikävaiheittain fyysisien taitojen, harjoitusmäärien ja valmennuksen sisällöllisiä painopisteitä, joita seurat yksilöidysti hyödyntävät omassa valmennustoiminnassaan (Pesäpalloliitto 2015). Tästä johtuvan tarpeen vuoksi seuran Junioritoiminnan käsikirja keskittyy ensimmäisessä versiossaan lyhyesti esittämään yhdessä seuratoimijoiden kesken sovittuja toimintatapoja G-E ikäisten harrastajien ikäluokissa sekä ensimmäisten juniorivuosien harrastusmahdollisuuksia seurassa. Toimintakäsikirja päivitetään jatkossa seuran toimesta vuosittain ennen kesäkauden alkua.

Tämän työn kannalta keskeisintä Junioritoiminnan käsikirjassa on tarkastella junioritoiminnan periaatteita, jotka koskettavat toimintaan osallistuvia lapsia, heidän vanhempiaan, valmentajia tai muita aikuisia joukkue toiminnan ympärillä. Nämä toimijat muodostavat lapsen urheiluharrastuksen toimintaympäristön, jotka lapsen kehittymisen näkökulmasta ovat kaikkein tärkeimmät (Lämsä 2009, 31-32). Seurakehittäjä kokosi seuratoimijoiden ajatusten pohjalta kuusi toimintaa ohjaavaa periaatetta seurassa, jotka koostuivat uusien harrastajien mukaan tulemisen oikeudesta, lapsen pääasiallisen joukkueen määrittämisestä, joukkueiden muodostamisen periaatteesta seurassa, valtakunnallisen leiriaktiivisuuden tavoitteesta sekä kunkin ikäluokan (G-E) pelimäärätavoitteista. Nämä kaikki tukevat lapsuusvaiheen Urheilijan polun laatutekijöitä (Hämäläinen 2015, 26-34).

Junioritoiminnan käsikirjassa esitettäväksi toteuttaja valitsi myös joukkueiden päivittäistä toimintaa ohjaavia seurakehittäjän kokoamia arvoja lapsille sekä aikuisille. Näiden merkittävä sanoma on lapsen sisäisen motivaation tekijöiden tukeminen harjoittelussa, josta vastuussa ovat kaikki joukkueen aikuiset. Alle 12-vuotiaiden joukkueiden periaatteissa korostetaan lapsen mahdollisuutta kehittyä henkilökohtaisella tasolla ja saada tähän tukea, oikeutta turvalliseen ja oppimista edistävään ympäristöön sekä mahdollisuutta vaikuttaa harjoitteluun. Nämä tukevat sisäisen motivaation perustekijöitä eli koettua pätevyyttä, sosiaalista yhteenkuuluvuutta ja autonomiaa, joista mukana toiminnassa olevat aikuiset ovat toteutumisen vastuussa (Jaakkola 2015, 120-121). Myös vanhempien roolia lapsen harrastuksessa on eritelty käsikirjassa naapuriseuran Imatran Palloveikkojen kanssa yhteisissä vanhempien pelisäännöissä. Tämän työn toteuttaja ja IPV:n junioripäällikkö toteuttivat verkkokyselyn lasten vanhemmille, jonka vastausten perusteella he valitsivat neljä ohjenuoraa lapsen harjoittelumotivaation tukemiseksi. Vanhempien rooli on ratkaiseva lapsen urheiluharrastuksessa mahdollistajana, tulkitsijana sekä roolimallina (Lämsä 2009, 32-33). Seurojen pelisäännöt tukevat ja ohjaavat tarvittaessa vanhempien toimintaa lapsen harrastuksen parissa.

Pesäpallotoiminnan kiinnostavuuden ja tavoitettavuuden lisääminen sekä Pesiskoulu-tuotteen päivittäminen.

Edellisessä kappaleessa kuvattujen ensimmäisen projektivuoden toimenpiteitä päivitettiin seuraavalle toimintavuodelle. Toiminnanjohtajan, seurakehittäjän ja junioripäällikön kanssa päätettiin toteutuvista toiminnoista harrastajien palautteiden ja toimintaa seuraavien tulosten johtopäätösten perusteella. Palautteita ja johtopäätöksiä on esitetty ja tulkittu tarkemmin työn seuraavassa luvussa 7. *Arviointi ja tulokset.*

Pesäpallon kiinnostavuuden ja tavoitettavuuden toimenpiteitä jatkettiin kouluissa järjestetyillä pesäpallon esittelytunneilla tämän työn tekijän toteuttamana syksyllä alakouluikäisten

lisäksi päiväkotij- ja esikouluikäisille lapsille sisäliikuntasaleissa. Varsinaista toiminta- aluetta sekä kohderyhmää laajennettiin toiminnanjohtajan toiveesta alle kouluikäisiin lapsiin. Uusia ryhmiä perustettiin työn toteuttajan toimesta alle kouluikäisille lapsille. Näitä olivat toisen toimintakauden aikana päiväkodin Pesisliikkari 4-6 vuotiaille, Snadipesis-ryhmä 3-5-vuotiaille sekä Lapsi-vanhempi -ryhmä 2-3-vuotiaille.

Edellisvuoteen nähden keväällä pesäpallon esittelytuokioihin osallistui 23 alakoulun lisäksi yhteensä 11 esikoulua ja päiväkotia. Tuolloin seuran ohjaamat pesäpallotuokiot tavoittivat 50% enemmän lapsia edelliseen kevääseen verrattuna, mikä tarkoitti noin 3 000 liikutettua 3-12-vuotiasta lasta Lappeenrannassa ja sen lähikunnissa. Perinteisten esittelytuokioiden lisäksi työn toteuttaja osallistui esitellen toimintaa erilaisissa tapahtumissa, kuten Liikuntamessut, Seuraviikko, Perheliikuntakarnevaalit ja Lajikarnevaalit. Toteuttaja järjesti myös seuran oman alakoululaisten tapahtuman, Koulupesispäivän, yhteistyössä koulujen ja fysioterapiaopiskelijoiden kanssa. Päivään osallistui 18 luokkaa kuudesta eri alakoulusta. Koulupesispäivän tavoitteena oli esitellä lapsille sekä opettajille aktiivista pelimuotoa, Pienpesistä, jonka ohjaukseen osallistui alueen seurakehittäjä ja pesiskoulun ohjaaja.

Pesiskoulu aloitettiin kesällä 2019 edellisen vuoden tapaan Lappeenrannan keskustassa ja sen lähikunnissa yhteensä 13 eri kentällä. Muutoksia tapahtui keskustan alueella yhden kentän poisjääntinä ja yhden uuden maakunnan kentän mukaan lisäämisellä, mikä tarkoitti toiminta-alueen edelleen laajentumista. Harrastajan oli mahdollisuus valita oman kiinnostuksen mukaan kilpailutoimintaa sisältävä Pelipassi tai pelkkiin harjoituksiin mahdollistava Treenipassi, jotka toiminnanjohtajan päätöksestä merkittävää hinnan nostamista lukuun ottamatta toteutettiin edellisvuoden toimintamallin tavoin. Hinnan nostamiseen vaikutti osaltaan Pesäpalloliiton uusi Tulokaslisenssi, joka oli välttämätön seuran tarjoamassa Pelipassissa ja sen sisältämässä toiminnassa.

Taulukko 3. Projektin toimenpiteet 2. projektikautena alle 12-vuotiaiden harrastustoiminnassa: Mitä toteutettiin uudelleen? Mitä muutettiin?

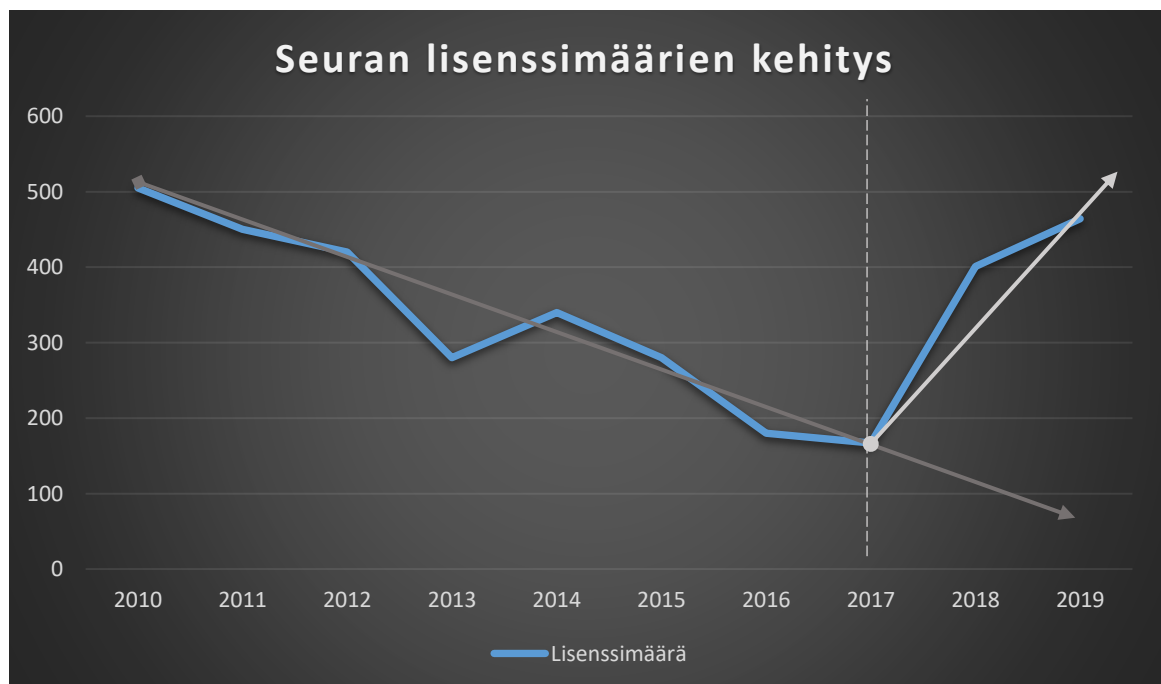
Mitä toteutettiin uudelleen?	Mitä muutettiin?
1.-6. luokkalaisten liikuntakerhotoimintaa kouluilla jatkettiin syyslukukauden ajan neljällä alakoululla.	Lisättiin varhaiskasvatuksen yhteistyötä: päiväkodin viikoittainen Pesisliikkari 4-6 vuotiaille sekä aktiiviset päiväkotit ja esikoulu vierailut.
Koulujen ohjatut pesäpallon esittelytunnit ja erilaisiin tapahtumiin osallistuminen.	Uusia harrastusryhmiä perustettiin seurassa 2-3- sekä 4-5-vuotiaille lapsille.
Pesiskoulun pesispassit: Pelipassi ja Treenipassi.	Pesiskoulujen hintaa nostettiin merkittävästi edellisestä vuodesta.
Kaikkien harrastajien viikoittainen yhteinen harjoituspelivuoro.	PPL lanseerasi uuden tulokaslisenssin (sis. Junnusu-per- sekä aluesarjojen kilpailutoiminnan)
Pesiskoulun lähikentät toteutettiin lähes samoina.	

7 ARVIOINTI JA TULOKSET

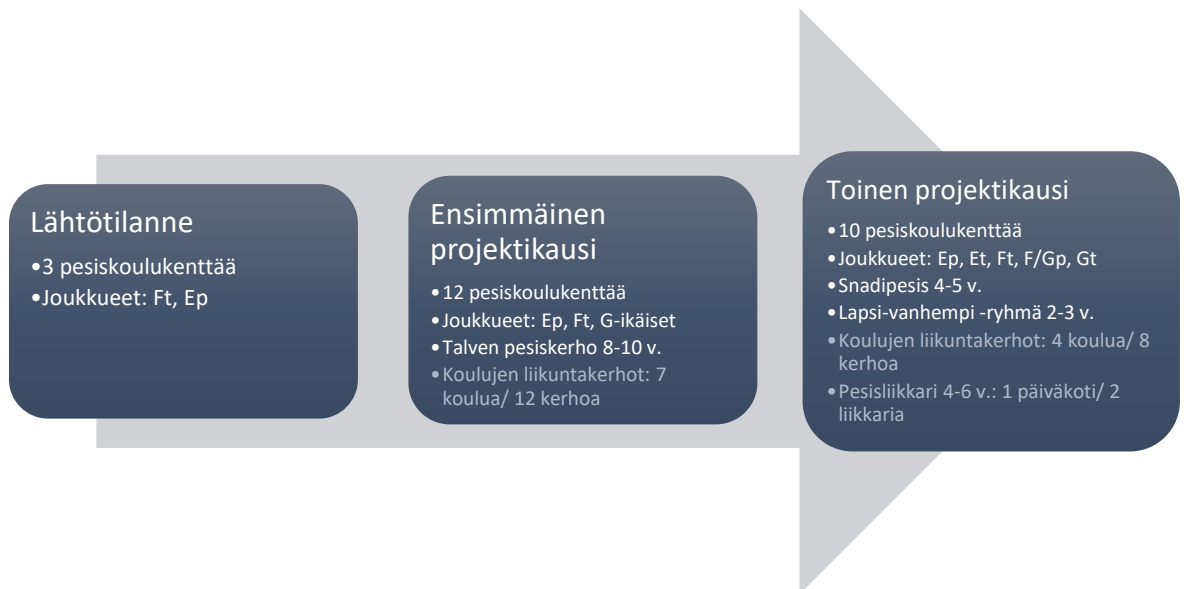
Tässä luvussa tarkastellaan opinnäytetyöprojektin tuloksia, miten lappeenrantalaisessa pesäpalloseurassa Pesä Yseissä alle 12-vuotiaiden lasten harrastajamäärien kasvattamisen toteutetut toimenpiteet ovat onnistuneet tavoitteisiin nähden vuosina 2017-2019. Työn tuloksena syntyi myös yksi malli uuden harrastajan polusta, mikä kuvastaa ja selkeyttää uuden harrastajan siirtymisen askeleita seuran toimintaan mukaan liittymiseksi. Tämän työn toteuttaja on luonut opinnäytetyötulosten selkeyttämiseksi graafisen mallin uuden harrastajan polusta, joka esitellään luvun lopussa kappaleessa 7.2. *Uuden harrastajan polku.*

7.1 Harrastajamäärien ja seuratoimintojen kehitys 2017-2019

Projektin toimenpiteet ja niitä seuraavat tulokset toimeksiantajaseurassa olivat tarpeellisia ja ajankohtaisia vähäisten junioriharrastajamäärien vuoksi. Lähtötilanteessa (2017) aiemmin esitetty seuran lisenssimäärien kehitys oli seitsemältä aikaisemmalta vuodelta selvästi laskusuuntainen. Alla näkyvässä kuviossa on kuvattu projektin vaikutusta harrastajamäärissä ja sen lineaarisen ennusteen uutta suuntaa. Kokonaisharrastajamäärät kasvoivat toimeksiantaja seurassa lopulta lähes 300 lisenssillä. Projektin päätyttyä (2019) näistä 72% oli alle 12-vuotiaita harrastajia. Opinnäytetyön myötä syntyneet ryhmät on kuvattu kuviossa 12.

Kuvio 8. Seuran kokonaismäärien kehitys sekä niiden lineaarinen ennuste ennen ja jälkeen projektin (Mukaiitu Pesäpalloliitto).

Kuvio 12. Alle 12-vuotiaiden lasten seuratoimintojen kehitys 2017-2019.

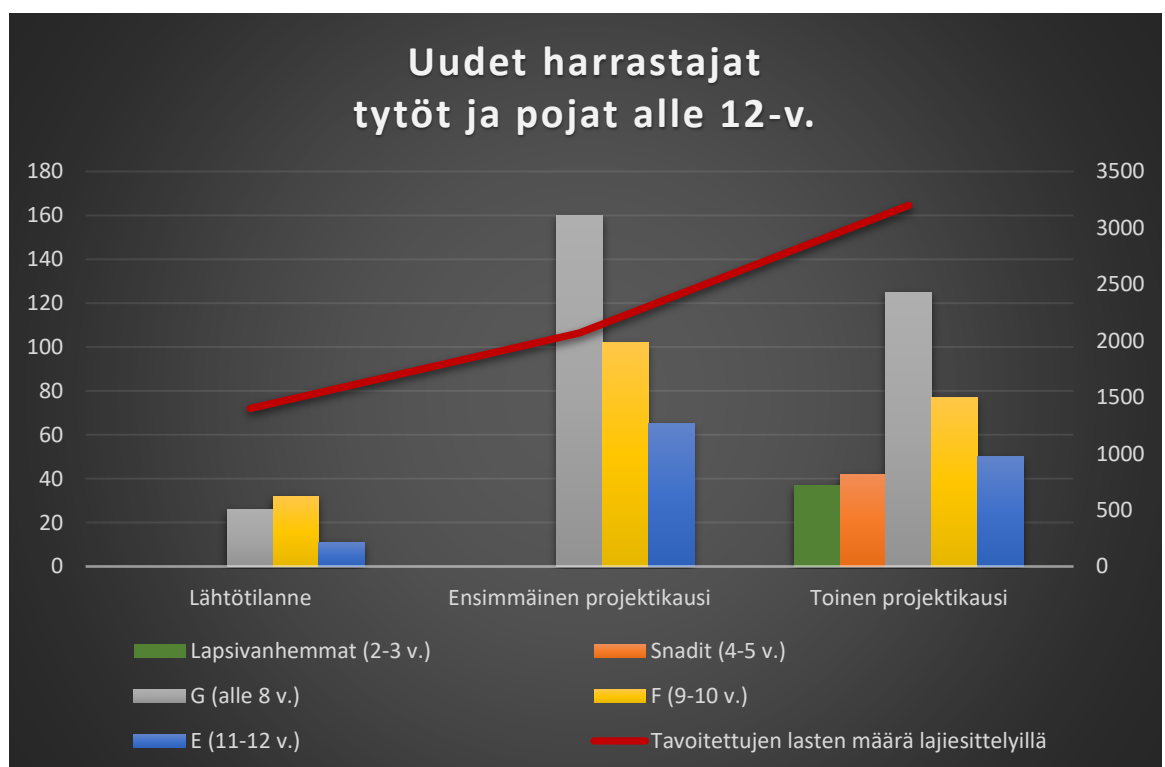
Opinnäytetyön myötä kansallispelin kiinnostavuus ja harrastettavuus lisääntyivät toiminta-alueen, toiminnantarjonnan sekä kohderyhmän laajentamisella. Pesäpallo tavoitti näin ollen koulujen kerhotoiminnalla sekä lajiesittelyillä yhteensä noin 5800 3-12-vuotiasta osallistujaa projektin aikana. Luku pitää sisällään myös lapset, jotka osallistuivat useammin kuin kerran toteutettuun toimintaan kahden vuoden aikana. Kuntaliiton mukaan Lappeenrannan kaupungin alueella 6-14-vuotiaiden lasten määrä oli vuoden 2018 loputtua yhteensä 5 823 (Kuntaliitto 2019), mistä voidaan arvioida pesäpallon esittelytoiminnan edelleen tavoittavan uusia lapsia, jotka projektin aikana eivät osallistuneet kertaakaan ohjattuun toimintaan. Kuviossa 9. on esitetty pesäpallon lajiesittelyillä tavoitettujen lasten määrän kehitys viivana.

Ensimmäisenä projektikautena ja sen toimenpiteiden myötä toiminta-alue laajennettiin ja uusia harrastajia tavoitettiin yli 30% enemmän edelliseen vuoteen nähden. Ensimmäisenä projektikautena seuran pesiskoulutoimintaan ilmoittautui yhteensä noin 330 uutta lasta, joista puolet olivat tyttöjä ja puolet poikia. Toimeksiantaja seuran lähtötilanteessa asettamat tavoitteet ylittyivät näin ollen yli 150 uudella harrastajalla. Haasteita toteuttajan näkökulmasta aiheutti suuren ilmoittautuneiden määrän myötä lisääntynyt hallinnollinen ja viestintään liittyvä työ muun toiminnan toteuttamisen ohella.

Ensimmäisenä kautena Pesiskoulu aloitettiin Lappeenrannan keskustan yhdeksän kentän lisäksi neljässä eri maakunnassa, joista vähäisen kenttäkohtaisen osallistujamäärän vuoksi keskustan yhdeksästä kentästä yksi peruttiin. Kenttien osallistujien vähimmäis-

enimmäismääriä ei ennalta ollut määritetty ja kenttäkohtaisissa ryhmäkoissa oli eroja. Tämä vaikutti eniten pesiskouluohjaajien määrän tarpeeseen ja sen vaihteluihin työpäivien sisällä. Haasteita pesiskouluohjaajien työn organisoinnissa aiheutti valtaosan sitoutumisen mahdollisuus työaikoihin oman pelaajauran ohessa. Myös ohjaajien kokemattomuus sekä koulutus oli vähäinen, jota toteuttaja pyrki edistämään kannustamalla osallistumaan liiton järjestämiin pesiskouluohjaajien koulutukseen sekä järjestämällä seuran sisäisen koulutuskerran ohjaajille.

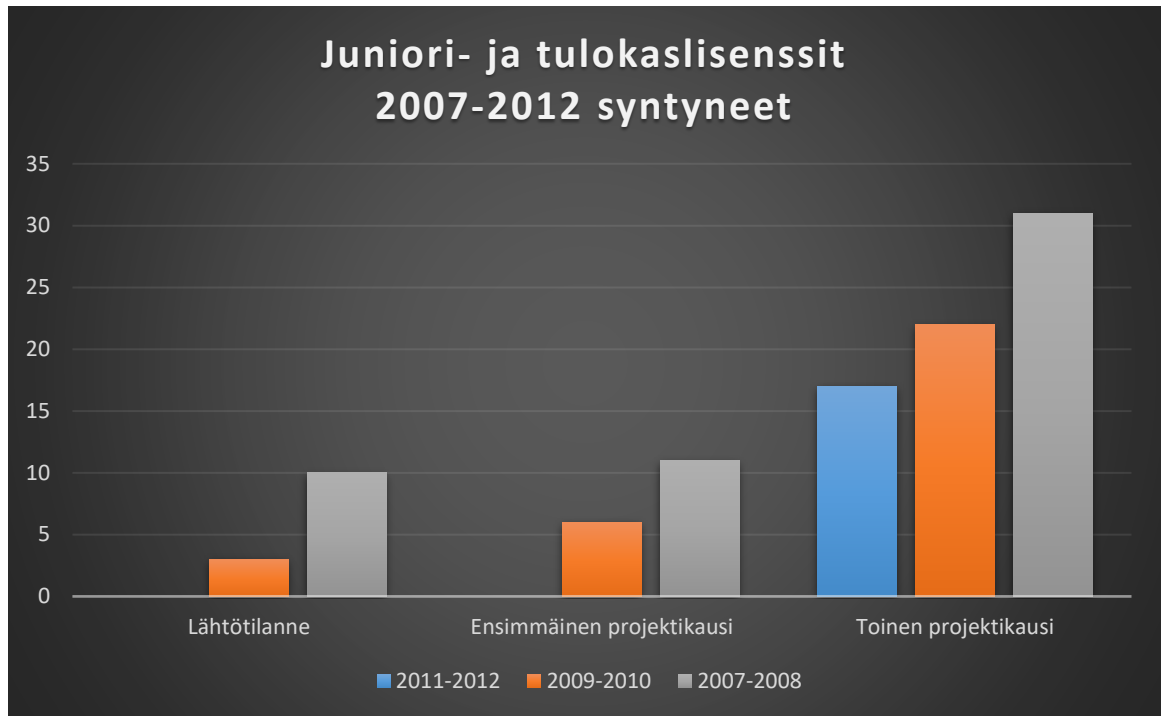
Mukaan ilmoittautuneiden Pesiskoululaisten kesken merkittävin ero oli Treeni- ja Pelipassien valintojen jakaantumisessa, joista ensimmäisenä kautena Pelipassien osuus kokonaismäärästä oli yhteensä 22%. Näistä suurempi osuus oli poikia. Selvästi eniten toimintaan mukaan oli ilmoittautunut 6-8-vuotiaita (48%) ja toiseksi eniten 9-10-vuotiaita (31%). Tämä jakauma mukailee aiemmin esitettyjä LIITU-tutkimuksen tuloksia, jonka mukaan seuratoimintaan liitytään usein 6-7-vuotiaina (Blomqvist ym. 2018, 47-56). Pesäpallon lajiesittelyiden ja niiden myötä tavoitettujen lasten määrän voidaan tulkita ensimmäisenä projektikautena olevan suorassa yhteydessä uusien harrastajien määrän kasvamiseen. Alla näkyvässä kuviossa (Kuvio 9.) kuvataan pylväillä uusien lasten määrän kehitystä ikäluokittain.

Kuvio 9. Uusien alle 12-vuotiaiden harrastajamäärien kehitys ikäluokittain seurassa 2017-2019.

Toisena projektikautena toiminta-alue sekä toiminnantarjonnan kohderyhmä laajentui edellisestä kaudesta toimintasuunnitelman mukaisesti. Päätoiminnot sijoituivat edelleen Lappeenrannan keskustan alueelle, jossa uusia ryhmiä perustettiin aiempien ikäluokkien lisäksi 2-3-vuotiaille sekä 4-5-vuotiaille. Näistä jälkimmäisen ryhmän toiminta aloitettiin jo talvella. Molemmat ryhmät saivat osallistujamäärältään nopeaa suosiota. Tämä oli odotettavaa myös työssä esitettyjen tutkimustulosten valossa, sillä aiempaan verrattuna yhä useampi aloittaa seuraharrastamisen jo ennen kouluikää (Koski & Mäenpää 2018, 50-51; Blomqvist ym. 2019, 50). Ohjatut lajiesittelyt tavoittivat toisena projektivuotena Lappeenrannassa ja sen lähikunnissa noin 3200 lasta alakouluissa sekä päiväkodeissa, mikä merkitsi jälleen pesäpallotoiminnan tavoittavuuden kasvua edellisestä projektivuodesta. Haasteena lajiesittelyiden määrällisessä lisäämisessä aiheutti toteuttajan työssä kasvava ajankäytön tarve tiiviissä ajanjaksossa keväällä ennen varsinaisten kesäkauden toimintojen aloitusta.

Toisena projektikautena 6-12-vuotiaiden Pesiskouluryhmistä toteutui vähäisen osallistujamäärän vuoksi viisi seitsemästä keskustan alueella. Maakunnan kentillä lisättiin toiminnantarjontaa edelliseen nähden yhdellä. Toiminta-alueen laajenemisesta huolimatta pesiskouluikäisten lasten määrä tippui lähes 80 harrastajalla ensimmäiseen kauteen verrattuna, mutta uusien alle kouluikäisten lasten ryhmien suosion myötä alle 12-vuotiaiden harrastajien kokonaismäärä oli täysin sama ensimmäiseen toimintakauteen verrattuna. Näistä uusien perustettujen ikäryhmien osallistujien osuus oli 24%. Yhteensä 252 pesiskoululaisen (6-12-v.) passien valinnat jakaantuivat sukupuolten välisesti kesäkauden loppuun mennessä seuraavasti: tyttöjen pelipassien osuus 14% ja poikien 19%. Seuran asettama ennakkotavoite harrastajamäärien suhteellisessa kasvussa viimeiselle projektivuodelle oli edellistä tuloa selvästi pienempi, josta voidaan tulkita myös odotettua kasvun suhteellista tasaantumista. Lopullinen alle 12-vuotiaiden lasten pesipassien määrä ylittyi tavoitteesta siitä huolimatta yli 30%. Vaikka lapsia tavoitettiin lajiesittelyillä selvästi edellistä kautta enemmän, ei tällä näyttänyt olevan toisena kautena suoranaista yhteyttä harrastajamäärien kasvuun. Muita muuttuvia tekijöitä toiminnan osalta oli aiemmassa luvussa esitetty pesiskoulun hintojen merkittävä nostaminen toimeksiantajan päätöksestä, jonka vaikutusta tuloksiin ei ole tässä työssä tarkemmin käsitelty. Mainittavaa tutkimustulosta lasten harrastustoimintaan osallistumisesta kuitenkin on, että liian kallis harrastaminen on yksi tekijä sille, miksi lapsi ei ole mennyt mukaan urheiluseuratoimintaan (Blomqvist ym. 2019, 50.)

Kuvio 10. 2007 syntyneiden ja nuorempien juniori- ja tulokaslisenssien määrien kehitys kausina 2017-2019.

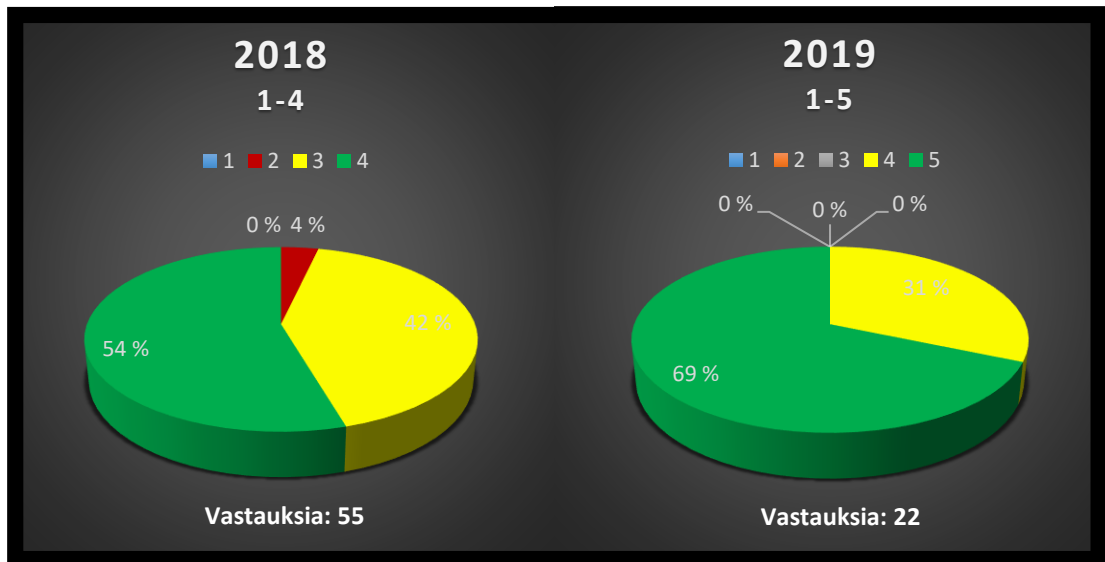
Tämän työn kannalta oleellista on tarkastella projektin lopussa, syksyllä 2019, 6-12-vuotiaita lapsien harrastajamääriä, joita työn tavoitteen mukaisesti oli kasvattaa. Tämän vuoksi yllä näkyvässä kuviossa 10. kuvataan seurassa 2007 syntyneiden ja sitä nuorempien juniori- ja tulokaslisenssien määrän kehitystä kahden projektikauden aikana. Lisenssit ovat välttämättömiä lapsen osallistuessa pesäpalloliiton alaiseen kilpailutoimintaan. Ensimmäisen harrastusvuoden Tulokaslisenssi astui aiemmin mainitusti voimaan toisena projektivuotena pesäpalloliiton toimesta. Kuviossa esitetyt lisenssien määrät osoittavat, kuinka paljon projektinaikaisesta harrastetoiminnasta on onnistuttu innostamaan lapsia mukaan varsinaiseen seuran 6-12-vuotiaiden joukkue- ja kilpailutoimintaan.

Projektin lähtötilanteessa 2017 ohjattuun joukkue-toimintaan osallistui 2007 ja sen jälkeen syntyneitä lapsia yhteensä 13, jotka osallistuivat pääasiassa harjoitus ja leiritoimintaan sekä osa pelasi vanhempien juniorien sarjoissa. Ensimmäisen projektivuoden juniorilisenssien kasvun määrä voidaan osoittaa tuloksena edellisen vuoden (lähtötilanne) uusien harrastajien siirtymänä mukaan joukkueiden toimintaan, jolloin olemassa oleviin joukkueisiin osallistui 19 uudesta kiinnostuneesta 4 lasta, joista kaikki olivat tyttöjä.

Ensimmäisen projektivuoden noin 330 pesiskoulutoiminnassa mukana olleesta lapsesta 70 ilmaisi kiinnostuksensa joukkue- ja kilpailutoimintaa kohtaan valitessaan Pelipassin,

heistä 43% oli tyttöjä ja loput poikia. Kasvu juniori- ja tulokaslisenssien määrissä näkyi näin ollen toisena projektivuotena nelinkertaisena edelliseen vuoteen verrattuna ja uusia joukkueita muodostui neljä. Suurin kasvu joukkue toiminnan näkökulmasta tapahtui 2011-2012 syntyneiden lasten määrissä, vaikka eniten harrastajia oli mukana vanhimmassa ikäluokassa 2007-2008 syntyneissä, jossa lapsia oli lähes kaksinkertainen määrä nuorimpaan ikäluokkaan verrattuna. Projektin päätyttyä kilpailutoimintaan osallistuvien lasten määrä seurassa nousi 70 harrastajaan, jotka muodostivat yhteensä 5 ikäluokkaa joukkuetta tytöissä ja pojissa.

Kuviossa 11. on kuvattu projektin ensimmäisenä ja toisena kautena pesäpalloliiton seura-kehittäjien keräämien palautekyselyiden tulosten jakaumaa. Sähköiseen kyselylomakkeeseen vastasivat pesiskoulutoimintaan osallistuneiden lasten vanhemmat. Vastaajat arvioivat toimintaa asteikolla 1-4 (2018) ja 1-5 (2019) hymynaamoilla, jossa arvo 1 oli surullinen ja arvo 4 tai 5 hymyilevä ilme. Ensimmäisen toimintakauden palautteen vastaajien määrä oli Lappeenrannassa toiseen kauteen nähden kaksinkertainen, jolloin toisena kautena vastaajien osuus toimintaan osallistuneista oli vain 9%. Molempien toimintakausien aikana yli puolet vastaajista arvioi toimintaa suurimmalla arvoasteikon arvolla. Toiseksi korkeimman arvosanan toiminnalle antaneiden määrät jakaantuivat kausien kokonaismäärissä 42% ja 31%. Kumpanakaan kautena vastaajat eivät arvioineet pesäpallotoimintaa suru-naamalla (kuviossa arvo 1). Annettujen hymynaama-vastausten perustella voidaan päätellä vastaajien olleen tyytyväisiä osallistumaansa pesäpallotoimintaan omalla kohdallaan. Vastaukset annettiin nimettöminä, eikä näin ollen voida tarkalleen selvittää, missä seuran toiminta-alueella tai kummalla passilla (treenipassi/pelipassi) lapsi on ollut mukana toiminnassa.

Kuvio 11. Pesäpalloliiton seurakehittäjien palautekyselyn vastausten prosentuaalinen jakauma Pesä Ysien pesäpallotoiminnassa mukana olleille pesiskoululaisille kesällä 2018 ja 2019.

Hymynaama arvion lisäksi vastaajilla oli mahdollisuus jättää palautetta avoimeen osioon vastaamalla kysymykseen ”Millaista palautetta lapsenne on kertonut pesistöiminnasta? Mitä itse olet vanhempana havainnoinut pesiskoulutunnilla? Mitä tekisit toisin pesiskoulutunnilla? Ruusuja, Risuja”. Molempina projektikausina positiivista palautetta useampi kuin yksi vastaajasta antoi muun muassa innostavista harjoitteista, ohjaajien ja valmentajien toiminnassa sekä laajasta harjoituspaikkojen valinnan mahdollisuudesta. Kehitettävää löydettiin myös molempina projektikausina ohjaajien ja valmentajien toiminnasta.

”Todella hyvät mahdollisuudet kun monta kertaa viikossa reenit ja monessa eri paikassa.” (2018)

”Hyvin” (lapsen kommentti). Ryhmän haltuunotto tökkii ohjaajilla. Pelit sujuu ihan hyvin, mutta ohjaajat olettaa että lapset tuntevat pelin ja osaavat säännöt (kokemusta nyt vain torstaisin olleista yhteistreeneistä). Tekniikkaa yms. ei ole opeteltu vaan on suoraan pelattu.” (2018)

”Lapset toivoisivat enemmän pesäpalloon liittyviä toimintoja eikä esim. muovipussipallojen heittoa ja hippaa, jota on tehty taaperokerhossa.” (2018)

”Lapsi innostui harjoittelusta heti ensimmäisellä kerralla niin että haluaa innokkaasti päästä aina seuraaviin treeneihin. Ohjaajat ovat innostavia ja hyvin eritasoiset pelaajat huomioivia.” (2018)

”Innostuneella ja reippaalla mielellä poika lähti mukaan, vaikei laji ole ennestään tuttu. Kovasti on tykännyt olla vaikka oma ”osaamattomuus” välillä nolottaakin lasta. Seuraavaa kertaa odotetaan aina innolla.” (2018)

”Molemmat lapset tykänneet kovasti, aina innoissaan lähtivät ja yhtä innoissaan olivat kun tulivat pois. Olisi saanut jatkua Joutsenossa pitempäänkin, kun kuskaaminen Lappeenrantaan tuottaa heinäkuussa haasteita...” (2019)

”Valmentajien ote on ollut ”lujasti lempeä”. Olen ilolla ja ihastuksella seurannut kentän laidalta miten hyvin valmentaja saa lapsiin kontaktin ja lasten huomion. Tämä on ensimmäinen laji, josta lapseni on innostunut ja ollut motivoitunut joka kerta treeneihin.” (2019)

”Lapsi tykännyt. Hyvä että on ns. isompia mailoja kun ei tahdo normaalilla osua.” (2019)

”Lapsi viihtyy erinomaisesti treeneissä ja ohjaus on laadukasta ja innostavaa. Miuksusta on, että harjoitusajankohdat vaihtelevat usein ja tiedotus harjoituksista tulee lyhyellä varoitusaajalla. Tiedotus tulee monelta eri ihmiseltä ja eri ”kanavista” (whatsapp, sähköposti), joka saa aikaan sekaannuksia eli ns. sopassa liian monta keittäjää.” (2019)

”Lapsesta pesäpallossa on ollut kivaa. Hyvin organisoitua toimintaa vanhemman näkökulmasta. Kiitos!” (2019)

7.2 Uuden harrastajan polku

Aiemmin työssä esitetty lapsuusvaiheen Urheilijan polusta johtava pesäpalloilijan Suuntana Superpesis-pelaajapolku kuvaa, miten harrastaja konkreettisesti etenee harjoittelussa kohti Superpesistä. Miten nuori liikkuja voi tulla mukaan tarkoituksella tai jopa sattumanvaraisesti osaksi tuota polkua? Uuden harrastajan polun mallilla opinnäytetyön tekijä on pyrkinyt kuvantamaan tässä työssä esitettyjä toimenpiteitä graafisesti lopputuloksen selkeyttämiseksi. Malli tukee Urheilijan polun kuvausta, jonka mukaan mahdollisimman monella lapsella olisi mahdollisuus innostua urheilusta ja kehittyä niin, että edellytykset urheilijaksi kasvamiseen olisivat mahdollisia (Hämäläinen 2015, 31-34).

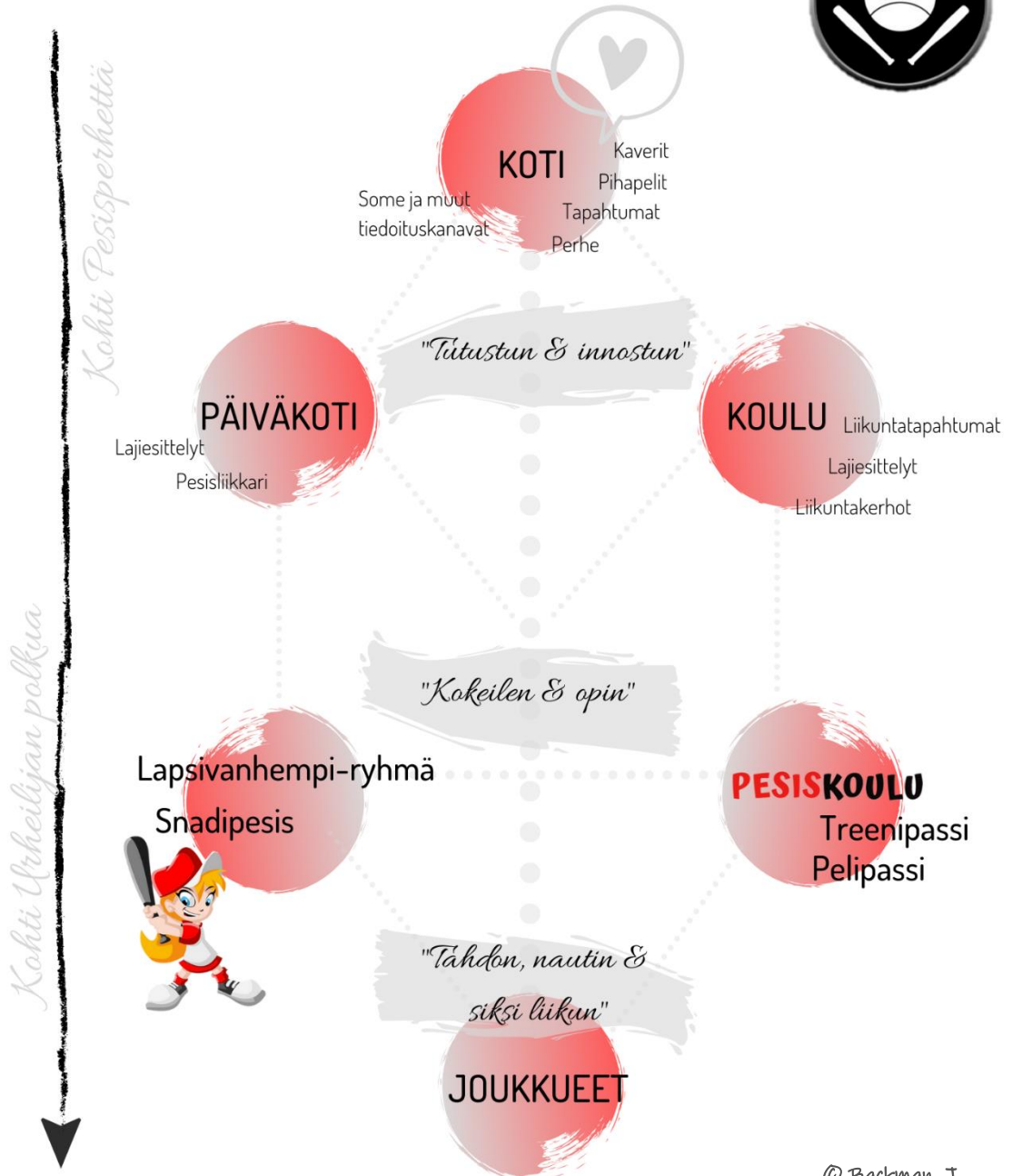
Lapsen näkökulmasta kodin, koulun ja seuran toimiva yhteistyö mahdollistavat kasvamisen liikunnallisessa ja urheilullisessa elämäntavassa. Lisäksi tärkeää on mahdollisuus monien eri lajien harrastamiseen, mikä lisää niin viikoittaista kokonaisliikunnan määrää kuin tukee monipuolisuutta. (Hämäläinen 2015, 34.) Uuden harrastajan polun mallissa on pyritty tukemaan lapsen mahdollisuutta sitoutua ohjattuun pesäpallotoimintaan itselleen sopivalla tavalla. Toiminnassa valintavaihe oman mielenkiinnon mukaan tapahtuu 6-vuotiaana, jolloin pesäpallon harrastusmahdollisuudet ovat Pesiskoulun ohjattuihin harjoituksiin osallistuminen, Pesiskouluun ja alueelliseen pelitoimintaan osallistuminen tai omanikäisten kilpatoiminta. Toiminnallisen mallin rakenne tukee ja mahdollistaa myös myöhemmässä iässä kilpatoimintaan mukaan liittymisen. Uuden harrastajan on mahdollista tulla

mukaan pesäpallotoimintaan läpi kauden, mikä on linjattu seuran Junioritoiminnan käsikirjassa. Harrastaja voi tulla suoraan mukaan mihin tahansa ryhmään esitetystä polusta tai kulkea polun mukaisesti oman kiinnostuksen, kehityksen ja iän karttuessa.

Opinnäytetyön tekijä on toteuttanut graafisen polkumallin tämän työn luvussa 6. *Työn vaiheet ja kulku* kuvattujen toimenpiteiden pohjalta. Kasvaneet harrastajamäärät harrasteryhmissä sekä joukkueissa viittaavat toimenpiteiden onnistuneeseen valintaan sekä toteutukseen. Innostavan ja laadukkaan kilpa- sekä harrastetoiminnan järjestäminen ovat olleet avainasemassa toteutuksen lopputuloksiin seurassa. Uusien harrastajien innostuttua toiminnasta, on toimeksiantajaseuralla mahdollisuus kehittää junioritoimintaansa ja urheilijan polkua edelleen erityisesti kilpailutoiminnassa, johon projektissa vaikutettiin vain välillisesti. Työn toteutuksen lopputuloksena syntyneet harrastusryhmät muodostavat toimeksiantajan hyödyksi eheän lähtökohdan junioripolulle tyttöjen sekä poikien G-E ikäluokissa sekä halutessaan jo nuorempien harrastetoiminnantarjonnassa. Alle 12-vuotiaiden lasten ryhmiä projektin päätyttyä on kuvattu liitteessä 2. *Pesisperhe: Alle 12-vuotiaiden lasten ryhmät* ja graafista Uuden harrastajan polku mallia kuvassa 4.

UUDEN HARRASTAJAN POLKU

Mukaan Pesisperheeseen

Kuva 4. Uuden harrastajan polku malli.

8 POHDINTA

Opinnäytetyön keskeisimpänä tavoitteena oli selvittää, miten lappeenrantalaisessa pesäpalloseurassa Pesä Yseissä alle 12-vuotiaiden lasten harrastajamäärien kasvattaminen on toteutettu vuosina 2017-2019. Yli kolminkertaistuneista lasten lisenssimääristä voidaan vähintäänkin todeta, että pesäpallo harrastuksena on herättänyt kiinnostusta ja toiminnan toteutus on pääosin ollut innostavaa. Työssä saavutetut tulokset vaativat edelleen ylläpitoa ja kehittämistä toimeksiantajaseurassa, jos toimintaa halutaan jatkaa ja pidemmän aikatahtäimen tulokset saavuttaa.

Hiljattain laaditussa Lappeenrannan kaupungin liikkumisohjelmassa 2025 esitetään lähi-vuosien lasten- ja nuorten tulevaisuuden painopistevalintoja omatoimisen liikkumisen ja ohjatun liikunnan edistämiseksi. Opinnäytetyöprojektissa on edistetty lähiliikuntapaikkojen käyttöastetta järjestämällä pesiskoulua kaupungin sekä maakuntien lähikentillä, lisätty koulu- ja päiväkotipäivien sisällä tapahtuvaa liikunnan mahdollistamista liikuntakerhoissa ja pesisliikkareissa sekä tarjottu lapsiperheille yhteistä liikuntatoimintaa seuratoiminnassa Lapsi-vanhempien -ryhmässä. Nämä opinnäytetyöprojektin toiminnot ovat tukeneet myös paikallisia ja ajankohtaisia tulevaisuuden kehityskohtia lasten ja nuorten toiminnassa Lappeenrannassa. (Lappeenrannan liikkumisohjelma 2019.) Aiemmin työssä esitetyn tuoreimman LIITU-tutkimuksen mukaan lasten ja nuorten harrastuksen esteinä oli se, ettei harrastusmahdollisuuksia kodin läheisyydessä tai kyytiä harjoituspaikalle ollut (Blomqvist ym. 2018, 47-56.) Pesiskoulu harjoitusten järjestäminen useilla lähikentillä voidaan arvella lisänneen lasten mahdollisuuksia osallistua harrastukseen ja näin olleen ollut myös edellytyksenä suureen harrastajien kasvun määrään. Tästä näkökulmasta tavoittavuuden lisäämiseksi valitut työn toimenpiteet laajemmasta toteutuksesta vaikuttavat myös onnistuneilta.

Näkykö suomalaisen liikuntakulttuurin moninaistuminen myös pesäpalloseuran kilpailutoiminnasta kiinnostuneiden lasten määrässä? Kaikki eivät ole kiinnostuneita tavoitteellisesta kilpatoiminnasta, joka on opinnäytetyön tulosten perusteella pääteltävissä oleva tekijä. Harrastuksellisempaa Treeni- ja kilpailutoimintaa sisältävää Pelipassia verratessa suhteellinen ero kokonaismäärissä on merkittävä. Innostavan matalankynnyksen harrastus voi sytyttää kiinnostuksen kilpaurheiluun omanlajin parissa myös myöhemmässä vaiheessa (Hämäläinen 2015, 26-28). Urheilijaksi kasvamisessa vähintään 12 ikävuoteen saakka etusijalla tulisikin urheilussa ja liikunnassa olla monipuolisuus ja lajinomaiset leikit (Salasuo, Piispa & Huhta 2015, 316.) Lapsuusvaiheen urheilijan- ja liikkujanpolun sisällöt

koostuvat siis täysin samoista arvoista (Hämäläinen, 2015. 32). Onko tällöin kilpa- ja harrastusryhmien harjoitusten tai yksittäisten harjoitteiden sisällöissä merkittäviä eroja?

Opinnäytetyön toteuttajan näkökulmasta uusien harrastajien kilpailutoimintaan liittymisessä haasteeksi osoittautui osakseen vanhojen seuratoimijoiden muutosjohtaminen. Eriävät näkemykset laadukkaasta lasten harjoittelemiseen ja kilpailemiseen liittyvistä teki- jöistä vaikuttivat seuratoimijoiden sitoutumiseen uusien harrastajien vastaanottamisessa joukkueissa. Joidenkin mielestä kilpailutoiminta joukkueissa erosi merkittävästi harrastuk- sellisemmasta pesiskoulutoiminnasta ja saattoi vaikuttaa osaltaan myös suhtautumiseen uusien harrastajien mukaan tulemisessa joukkueeseen kilpailukauden aikana. Vanhem- missa ikäluokissa, 11-12-vuotiaissa, valmentajat kokivat taitoerojen aiheuttavan turvalli- suuteen liittyviä ongelmia harjoituksissa uusien ja pidempään harrastaneiden välillä, mikä vaatii valmentajalta erityistä pelisilmää ja eriyttämistä. Myös entuudestaan suuri ryhmä- koko on vaikuttanut valmentajien kokemuksiin huomioida uusia pelaajia riittävästi harjoi- tusten aikana. Yksi valmentaja tai ohjaaja viittä lasta kohtaan pesäpallo harjoituksissa on sopiva määrä aikuisia laadukkaan harjoittelun varmistamiseksi (Pesäpalloliitto 2016c). Parhaimmillaan uudet sekä vanhat harrastajat muodostivat yhdessä omassa ikäluokas- saan jo ensimmäisenä kesänä paikallisia Junnusuper-turnauksia sekä aluesarjaa pelaa- van joukkueen.

Uusien ja pidempään harrastaneiden juniorien toiminnan yhdistäminen uusien harrastajien lisäämisessä oli entuudestaan pienissä ikäluokissa projektin resurssien vuoksi kannatta- vaa. Mahdollisuus täysin erillisiin uusien harrastajien harraste- ja kilparyhmän luomiseen olemassa olevien joukkueiden lisäksi oli voinut aiheuttaa haasteita vähäisten henkilöre- surssien vuoksi. Toimeksiantajaseuran visio seuraavasta kehitysaskelista on uusien harrastajien kilpailusenssien kasvattaminen. Toteuttajan kokemusten päätelmänä sekä pro- jektin tulosten pohjalta on jatkamalla muodostaessa tärkeää huomioida, ettei harraste- ja kilpailupolkujen ryhmät ole irrallisia toimijoita toisistaan tai joukkueista. Tutut aikuiset ja lapset toiminnassa voivat madaltaa kynnystä ja näin helpottaa siirtymistä polkujen välillä. Harrastaja- ja kilpailupolun arvoja määrittäessä jo suunnitteluvaiheessa on tärkeää koros- taa, ettei jakauma ole tasopolku vaan perustuu yksinomaan lasten omiin valintoihin sekä mahdollisuuteen myös muuttaa tätä niin halutessaan (LIKES-tutkimuskeskus 2017). Tässä työssä kuvatussa uuden harrastajan polku mallista voi hyötyä toimeksiantajaseu- rassa uusi junioripäällikkö kehitystyön jatkamiseksi seurassa edelleen. Myös muut seurat voivat soveltaa toimenpiteitä omassa toiminnassaan lasten harrastajamäärien lisäämi- sessä.

Kasvava seuratoiminta vaatii kehittyäkseen seuratoimijoiden sitoutumista lasten laadukkaan harrastustoiminnan arvoihin. Tässä avuksi on valmentajien ja ohjaajien jatkuva koulutus, jota Pesäpalloliitto aktiivisesti pyrkii toteuttamaan. Osaava ja ammattimainen valmennus on lasten laadukkaan urheiluharrastuksen edellytys (Hämäläinen 2015, 32). Toimeksiantajaseurassa toimijoiden kouluttamisen lisäksi henkilöressurssien lisäämisestä olisi jatkossa hyötyä projektin tuloksena syntyneiden toimintojen ylläpitämisessä tai erityisesti lisäämisessä. Jatkossa on hyvä huomioida myös harrastajamäärien lisääntymisen myötä lisääntyvä toimisto- ja hallintotyö, jolloin toiminnan organisoijan työkuvan tarkempi määrittely ja rajaaminen nousee tärkeäksi seuran kasvaessa. Yleisympäristön muuttuessa edelleen, voi seurakentän toiminnan vaatimustason nousu olla uhka vapaaehtoistoiminnalle ja näin ollen tarve ammattimaisuudesta entuudestaan kasvava haaste erityisesti pienen seuran taloudelle. Laatuvaatimusten nousun ja seuratoiminnan ammattimaistumisen jatkossa herää kysymys: kuinka paljon harrastajat ovat valmiita maksamaan toiminnasta ja kuinka kalliiksi seuraurheilu voi tällöin tulla? (Koski & Mäenpää 2018, 102-104.)

Opinnäytetyössä kuvatun projektin aikana seuran kokonaislisenssien määrä kasvoi siis toimeksiantajaseurassa 167 lisenssistä 464 lisenssiin (Pesäpalloliitto). Tätä tarkastellessa ei voi sivuuttaa myös muuta pesäpalloliikkeessä sekä muissa pesäpalloseuroissa tapahtunutta kehitystyötä. Koko maan samanaikainen ryhtiliike niin lajiliikkeessä kuin yksittäisissä seuroissa on vaikuttanut koko lajin ilmeeseen, jossa harrastajien määrä on kasvanut myös valtakunnallisella tasolla. Pesäpallolla on lunastettu kuluvalle kaudella ennätysmäärä lisenssejä kautta aikojen (Pesäpalloliitto). Opinnäytetyön toteuttajan näkökulmasta seurakehittäjien apu on ollut ratkaisevassa osassa seurassa tehdyssä työssä ja sen vaatimissa toimenkuvissa. Savo-Karjalan alue palkitsi toimeksiantajan Pesä Ysit opinnäytetyöprojektin viimeisenä kautena 2019 Vuoden Junioriseura-palkinnolla. Mikäli seuran asettama kasvun tavoitetta 100 uudella henkilöllä ja kahdeksalla harrastusryhmällä tarkasteltaisiin ainoastaan alle 12-vuotiaiden kilpailutoiminnan määrien valossa, jäisi lukemat toistaiseksi reilusti tavoitteesta.

” Viimeisten vuosien aikana (2017-2019) Pesä Ysit on tehnyt laadukasta ja monipuolista työtä kerhotoiminnassa, joka on alkanut näkymään myös joukkuevoiminnan puolella, uusien joukkueiden, pelaajien ja toimijoiden muodossa. Joukkuevoiminnan lisäksi seura järjestää monipuolisesti erilaista toimintaa, muun muassa pesiskoulua Lappeenrannassa ja lähialueilla, snadipesistä, lapsi-vanhempi-toimintaa ja erilaisia liikuntakerhoja kouluilla.

Seuran laadukkaasta toiminnasta ja kasvusta kertoo myös se, että seura on tällä hetkellä Savo-Karjalan lisenssitilastoissa sijalla 1. 464:llä lisenssillään.”

– Savo-Karjala, seurakehittäjä PPL.

TAULUKKO 4. Projektin onnistumiset ja kehityskohdat.

	
<ul style="list-style-type: none"> • Projekti selkeä tavoite 	<ul style="list-style-type: none"> • Todellisen työmäärän ja sen kasvun ennakoimattomuus toiminnan myötä
<ul style="list-style-type: none"> • Projektin toimenpiteiden valinta ja niiden organisointi 	<ul style="list-style-type: none"> • Seuran taloudelliset haasteet ja niiden vaikutus toiminnan laatutekijöihin
<ul style="list-style-type: none"> • Lisättiin lajin sekä seuran positiivista näkyvyyttä 	<ul style="list-style-type: none"> • Nuorten ohjaajien kokemattomuus ja ammatitaito
<ul style="list-style-type: none"> • Toiminnan laatu (palautteet ja tulokset) 	<ul style="list-style-type: none"> • Seuratoimijoiden vähäisyys (valmennus, ohjaajat, muut toimijat)
<ul style="list-style-type: none"> • Alueen seurakehittäjien tuki 	<ul style="list-style-type: none"> • Olemassa olevien joukkueiden heterogeenisuus (taitotasot ryhmien sisällä, lasten määrät ryhmien välillä)
<ul style="list-style-type: none"> • Junioritoimijoiden sitouttaminen 	<ul style="list-style-type: none"> • Junioritoimijoiden sitouttaminen
<ul style="list-style-type: none"> • Toimeksiantajan hyödyt projektin tuloksista 	
<ul style="list-style-type: none"> • Jatkokehityksen mahdollisuudet ja hyödynnettävyys myös muissa seuroissa 	

Liikunnan toimiala nähdään entistä tärkeämmässä ja suuremmassa osassa kolmannen sektorin kokonaisuutta ja ennen kaikkea lasten ja nuorten liikuttajina korvaamattomana (Koski & Mäenpää, 2018. 11). Lasten ja nuorten ennustetun yleisen määrän laskusta huolimatta uskon, että toimeksiantaja seuran Pesä Ysien alle 12-vuotiaiden harrastaja määrät nousisivat tulevina kausina erityisesti tulokas- ja juniorilisenssi määrrien osalta. Tietoisuus toiminnasta on lisääntynyt ja edellisen toimintakauden Treenipassilaisten kokemus oman osaamisen kehittymisestä voisi lisätä kiinnostusta myös seuraavan kauden kilpatoimintaa kohtaan. Avainasemassa jatkototeutuksen onnistumisessa on seuran johdon, ohjaajien, valmentajien ja muiden joukkuetoimijoiden yhteistyö ja sitoutuminen seuran juniorityön arvoihin. Lisäksi jatkototeutuksen resurssien ja uusien tavoitteiden päivittäminen halutun tuloksen saavuttamiseksi on onnistumisen kannalta tärkeää. Kasvun edellytykset täyttyvät myös alle kouluikäisten harrasteryhmissä, joiden laadukkaaseen toimintaan panostaminen voi kantaa lasten harrastuneisuuteen seurassa myös pidemmällä aikatahtimella. Lappeenrannan alueella kuitenkin kehitettävää löytyy seurojen välisessä yhteistyössä. Lasten ja nuorten lajirajoja rikkova yhteinen toiminnan tarjoaminen vapaa-ajan liikunta- ja urheiluharrastuksissa voisi tarvita ulkopuolisen tahon kuten aluejärjestön apua toiminnan aluille panemiseksi. Tämänkaltaisesta koko seurajärjestelmän lasten- ja nuorten toiminnasta olisi hyötyä taloudellisesti toiminnan kustannusten jakautuessa, vähäisten tilavuorojen tehokkuudessa hyödyntämisessä sekä valmennus- ja ohjausavun tarpeissa.

LÄHTEET

Blomqvist, M., Mononen, K., Koski, P. & Kokko, S. 2018. Urheilu ja seuraharrastaminen. Teoksessa S. Kokko & L. Martin (toim.) Lasten ja nuorten liikuntakäyttäytyminen Suomessa. LIITU-tutkimuksen tuloksia 2019. Helsinki: Valtion Liikuntaneuvosto, s. 47-56. Luettavissa: https://www.jyu.fi/sport/vln_liitu-raportti_web_28012019-1.pdf

Luettu: 1.9.2019

Blomqvist, M., Mononen, K., Koski, P. & Kokko, S. 2016. Urheilu ja seuraharrastaminen. Teoksessa S. Kokko & L. Martin (toim.) Lasten ja nuorten liikuntakäyttäytyminen Suomessa. LIITU-tutkimuksen tuloksia 2016. Helsinki: Valtion Liikuntaneuvosto, s. 47-35. Luettavissa: <https://www.liikuntaneuvosto.fi/lausunnot-ja-julkaisut/lasten-ja-nuorten-liikuntakayttaytyminen-suomessa-liitu-tutkimuksen-tuloksia-2016/>

Luettu: 8.9.2019

Blomqvist, M., Mononen, K., Koski, P. & Kokko, S. 2014. Urheilu ja seuraharrastaminen. Teoksessa S. Kokko & L. Martin (toim.) Lasten ja nuorten liikuntakäyttäytyminen Suomessa. LIITU-tutkimuksen tuloksia 2016. Helsinki: Valtion Liikuntaneuvosto, s. 73-82. Luettavissa: <https://www.liikuntaneuvosto.fi/lausunnot-ja-julkaisut/419/>

Luettu: 8.9.2019

Csikszentmihalyi, M. 1991. Flow: the psychology of optimal experience. HarperPerennial. New York.

Deci, E. & Ryan, R. 2016. Self-Determination Theory – Basic Psychological Needs in Motivation, Development, and Wellness. The Guilford Publications. New York.

Dweck, C. 1988. Two Mindsets. Artikkelissa Mindset Works: The Impact of a Growth Mindset. Why Do Mindsets Matter? Luettavissa: <https://www.mindsetworks.com/science/Impact>. Luettu: 15.8.2019

Hakkarainen, H., Jaakkola, T., Kalaja, S., Lämsä, J., Nikander, A. & Riski, J. 2009. Lasten ja nuorten urheiluvalmennuksen perusteet. VK-kustannus. Lahti.

Hynynen, S-T. & Hankonen, N. 2015. Autonomiata tukien aktiivisemmaksi? Itsemääräämisen teoria lasten ja nuorten liikunnan edistämiseksi. Kasvatus, Suomen kasvatustieteellinen aikakauskirja 46 (2015): 5, s. 473-487. Jyväskylä.

- Hämäläinen, K. 2015. Lasten ja nuorten valmennuksen suomalaiset mallit. Teoksessa Danskanen, K. & Tuunainen, S. (toim.). Lasten ja nuorten hyvä harjoittelu, s. 21–49. VK-Kustannus.
- Hämäläinen, K. 2015. Lapsen ja valmentajan välinen ihmissuhde. Teoksessa Danskanen, K. & Tuunainen, S. (toim.). Lasten ja nuorten hyvä harjoittelu, s. 145–153. VK-Kustannus. Lahti.
- Hämäläinen, K. 2015. Oikeita asioita/Jarkko Nieminen. Teoksessa Hämäläinen K. & Peltola M. Urheilijan taivas + helvetti, s. 36-57. One on One Oy, Porvoo.
- Jaakkola, T. 2015. Lasten ja nuorten valmentaminen. Teoksessa Danskanen, K. & Tuunainen, S. (toim.). Lasten ja nuorten hyvä harjoittelu, s. 107–160. VK-Kustannus. Lahti.
- Jaakkola, T. Liukkonen, J. & Sääkslahti, A. 2013. Liikuntapedagogiikka. PS-kustannus. Jyväskylä
- Jaakkola, T., Liukkojen, J. & Soini, M. 2007. Motivaatioilmasto liikunnanopetuksessa. Teoksessa Heikinaro-Johansson, P. & Huovinen, T. (toim.). Näkökulmia liikuntapedagogiikkaan. WSOY. Helsinki.
- Jaakkola, T. 2000. Liikuntataitojen oppiminen ja taitoharjoittelu. PS-kustannus. Jyväskylä.
- Koski P. & Hirvensalo, M. 2018. Liikunnan merkitykset ja esteet. Teoksessa S. Kokko & L. Martin (toim.) Lasten ja nuorten liikuntakäyttättyminen Suomessa. LIITU-tutkimuksen tuloksia 2019. Helsinki: Valtion Liikuntaneuvosto, s.65-74.
- Koski, P. & Mäenpää, P. 2018. Suomalainen seurajärjestelmä pitää pintansa. Liikunta & Tiede 55, 6/18, s. 4-8.
- Koski, P. & Mäenpää, P. 2018. Suomalaiset liikunta- ja urheiluseurat muutoksessa 1986-2016. Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisuja 2018:25. HELSINKI. Luettavissa: <http://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/160926/okm25.pdf>. Luettu: 13.8.2019
- Kuntien väestö ja ikärakenne. 2019. Luettavissa: <https://www.kuntaliitto.fi/talous/kuntien-vaesto-ja-ikarakenne>. Luettu 1.10.2019
- Kyrö, T. 2011. Urheilukirja. Teos. s. 274. Helsinki.

Lappeenrannan liikkumisohjelma 2025. 2019. Luettavissa: <https://www.lappeenranta.fi/loader.aspx?id=6943b886-7397-47a1-9b50-9c7f00f1a80e>. Luettu: 1.11.2019.

LIKES-tutkimuskeskus. 2017. Ideoita urheiluseuroille. Liikunnan ja kansanterveyden julkaisuja 328. Jyväskylä. Luettavissa: https://www.likes.fi/filebank/2597-likes_ideoita_urheiluseuroille_210x210_web_02.pdf. Luettu: 20.10.2019.

Liukkonen, J., Jaakkola, T. & Soini, M. 2007. Motivaatioilmasto liikunnanopetuksessa. Teoksessa P. Heikinaro-Johansson & T. Huovinen (toim.) Näkökulmia liikuntapedagogiaan. 2. uudistettu painos. Helsinki. WSOY. s. 157-170.

Miettinen, P. 1999. Liikkuva lapsi ja nuori. Gummerus. Jyväskylä.

Mayor, P. & Ruisku, M. 2015. Opas yksilölliseen motivointiin. Talentum. Helsinki

Mäenpää, P. 2016. Urheiluseuratoiminta muuttuu – tietoa nykyisestä ja visioita vuoteen 2050. Liikunta & Tiede 53, 4/16, s. 30-33.

Olympiakomitea. 2018. Tähtiseura-ohjelma. Seuratoiminnan laatutekijät. Luettavissa: https://www.olympiakomitea.fi/uploads/2018/09/tahtiseura-ohjelma_laatutekijat_laajaversio.pdf. Luettu 13.8.2019.

Pesäpalloliitto. Lisenssirekisteri. Luettavissa: <https://pesapallo.lisenssikauppa.fi/list/login>. Luettu: 24.10.2019.

Pesäpalloliitto. 2019. Luettavissa: <https://www.pesis.fi/>. Luettu: 24.10.2019.

Pesäpalloliitto. 2016a. Pesäpalloliikkeen tulevaisuus – Miten etenemme kohti vuotta 2022? Luettavissa: <https://www.pesis.fi/wp-content/uploads/2018/12/01-Pesis-info-toiminta-Pesapalloliikkeen-tulevaisuus.pdf>. Luettu: 7.9.2019.

Pesäpalloliitto. 2016b. Pesäpallon tulevaisuudenkuva kohti vuotta 2022. Luettavissa: <https://www.pesis.fi/pesis-info/tulevaisuudenkuva/>. Luettu 25.8.2019.

Pesäpalloliitto. 2016c. 105 Pesäpallo-onnistumista. Luettavissa: <https://www.pesis.fi/pe-laamaan/kouluille/105-pesapallo-onnistumista/>. Luettu 16.9.2019

Pesäpalloliitto. 2015. Pelaajapolku. Luettavissa: <https://www.pesis.fi/palvelut/suuntana-superpesis-pelaajapolku/>. Luettu: 17.9.2019

Piispa, M. 2019. "Vapaasti olen saanut valita eikä mihinkään ole pakotettu"-katsaus suomalaisen huippu-urheilijan elämänkulkuun. Julkaisussa: Epätavallisia elämänkulkuja. Huippu-urheilijat- ja taiteilijat 2000-luvun Suomessa. Nuorisotutkimusverkosto/Nuorisotutkimusseuran julkaisuja 134, s. 13-56. Luettavissa: http://www.nuorisotutkimusseura.fi/images/julkaisuja/epatavallisia_elamankulkuja.pdf. Luettu 4.11.2019.

Polet, J., Lintunen T., & Laukkanen, A. 2018. Koettu liikunnallinen pätevyys ja liikuntamotiivaatio. Teoksessa S. Kokko & L. Martin (toim.) Lasten ja nuorten liikuntakäyttäytyminen Suomessa. LIITU-tutkimuksen tuloksia 2019. Helsinki: Valtion Liikuntaneuvosto, s. 75-82.

Rantala, K. 2015. Mistä on suomalainen huippu-urheilija tehty? Liikuta & Tiede 52, 4/2015. s. 91-92.

Ruohotie, P. 1998. Motivaatio, tahto ja oppiminen. Edita. Helsinki.

Salasuo, M., Piispa M. & Huhta, H. 2015. Huippu-urheilijan elämänkulku. Tutkimus urheilijoista 2000-luvun Suomessa. s. 314-317. Nuorisotutkimusseura. Nuorisotutkimusseuran julkaisuja 166. Helsinki.

Tiikkaja, J. 2014. Ihmisen valmentaminen. Auditorium. Helsinki.

LIITTEET

Liite 1. Junioritoiminnan käsikirja 2018-2019

JUNIORITOIMINNAN KÄSIKIRJA 2018-2019

G-E -ikäiset, Pesä Ysit

Luotu:
KEVÄT 2019
Jenna Backman

SISÄLLYS

LUKIJALLE	3
JOUKKUEET JA YHTEYSTIEDOT	4
JUNIORITOIMINTA	6
Junioripolku	6
Junioritoiminnan periaatteita	7
Toimintaperiaatteet joukkueessa	8
Joukkueen aikuiset	9
KILPAILUTOIMINTA	11
Pienpesis – JunnuSuper	12
Aluesarjat	12
Valtakunnalliset leirit – Naperoleiri, Tenavaleiri, Suurleiri & Nuorisoleiri	12
MAKSUT	13

LUKIJALLE

Kädessäsi on Pesä Ysien oma alle 12-vuotiaiden lasten pesäpallotoiminnan käsikirja. Käsikirjaan on koottu seurassa sovittuja peruslinjauksia, jotka ohjaavat meitä yhdessä toimimaan laadukkaan juniorityön hyväksi. Näiden seuran linjausten tarkoituksena on kehittää käytännön toimintatapojamme entistä paremmiksi. Käsikirja selkeyttää, esittelee lyhyesti ja ohjaa Pesä Ysien alle 12-vuotiaiden lasten sisäistä toimintaa. Toimintakäsikirja päivitetään vuosittain ennen kesäkauden alkua.

Lappeenrannan Pesä Ysit on noin 40-vuotias pesäpalloseura. Seura tunnetaan naisten edustusjoukkueestaan, vahvana lasten – ja nuorten kasvattajana sekä erilaisten tapahtumien tuottajana. Pesä Yseillä on juniorijoukkueita tyttöpuolella G-junioreista B-junioreihin ja poikapuolella G-junioreista D-junioreihin. Seura on myös aktiivinen harrasteryhmien liikuttaja.

Pesäpalloa harrastamalla lapsi omaksuu tehokkaasti yleismotorisia taitoja kuten juoksemista, tasapainoa ja heittämistä sekä laji- ja pelitaitoja pesäpallosta. Pesistavoite ensimmäisenä toimintavuotena on pelin oppimisessa. Pesäpallo on tehokas tapa omaksua ja harjoittaa yhteistyötaitojen oppimista. Liikunta on erinomainen väline sosiaalisten taitojen kuten ryhmässä toimimisen ja itsensä ilmaisun oppimiseen. Kohteliaisuus ja toisen huomioiminen ovat esimerkkejä hyvistä tavoista, joita opitaan, jotta kaikilla olisi ryhmässä hyvä olla. Ketään ei kiusata. Kaikki ovat Tervetulleita.

Sinä olet osa Pesäpalloperhettämme.

Lappeenrannassa maaliskuussa 2019.

Pesä Ysit ry:n puolesta,

Jenna Backman, junioripäällikkö

JOUKKUEET JA YHTEYSTIEDOT

TOIMIHENKILÖT

Puheenjohtaja	Ulla Timperi	040 5921545	utimperi@gmail.com
Toiminnanjohtaja	Ville Lantta	040 5293011	ville.lantta@elisanet.fi
Junioripäällikkö	Jenna Backman	050 5551789	jenna.backman@outlook.com

JOUKKUEIDEN YHTEYSTIEDOT 2019			
JOUKKUEET	VASTUUVALMENTAJA	VALMENTAJA	JOUKKUEENJOHTAJA/ TAUSTATIIMI
E TYTÖT (11-12 v.)			
E POJAT (11-12 v.)			
F TYTÖT (9-10 v.)			
F POJAT (9-10 v.)			
G TYTÖT (alle 8 v.)			
G POJAT (alle 8 v.)			

MUUT RYHMÄT KAUDELLA 2018-2019:

Pesiskoulu 6-12-vuotiaille

Pesä Ysien Pesiskoulussa harjoitellaan pesäpallon perustaitoja, pelataan, harrastetaan monipuolista liikuntaa, saadaan onnistumisen elämyksiä ja löydetään uusia kavereita. Pesiskoulun päätyttyä pääset jatkamaan harrastusta omanikäisten harjoitusryhmässä tai voit liittyä harjoitusryhmään jo aiemmin Pesiskoulun ilmoittautumisen yhteydessä PELIPASSILLA.

Snadipesis 4-5-vuotiaille

4-5-vuotiaille tytöille ja pojille suunnattu liikuntaleikkikoulu, jossa harjoitellaan monipuolisesti perusmotorisia taitoja, kuten heittämistä, juoksemista, kiinniottamista ja hyppimistä.

Lapsivanhempiryhmä 2-3-vuotiaille

Lapsivanhempiryhmä on perheen pienimpien liikuntaleikkikoulu, jossa opetellaan motorisia perustaitoja leikin varjolla sekä tutustutaan uusiin ystäviin yhdessä oman aikuisen kanssa. Lapsen oma aikuinen voi olla mummi, kummi tai sisarus, kuka tuntuu turvalliselta ja kannustavalta, monelle ensimmäisen liikuntaharrastuksen innostajalta. Oma aikuinen voi vaihdella.

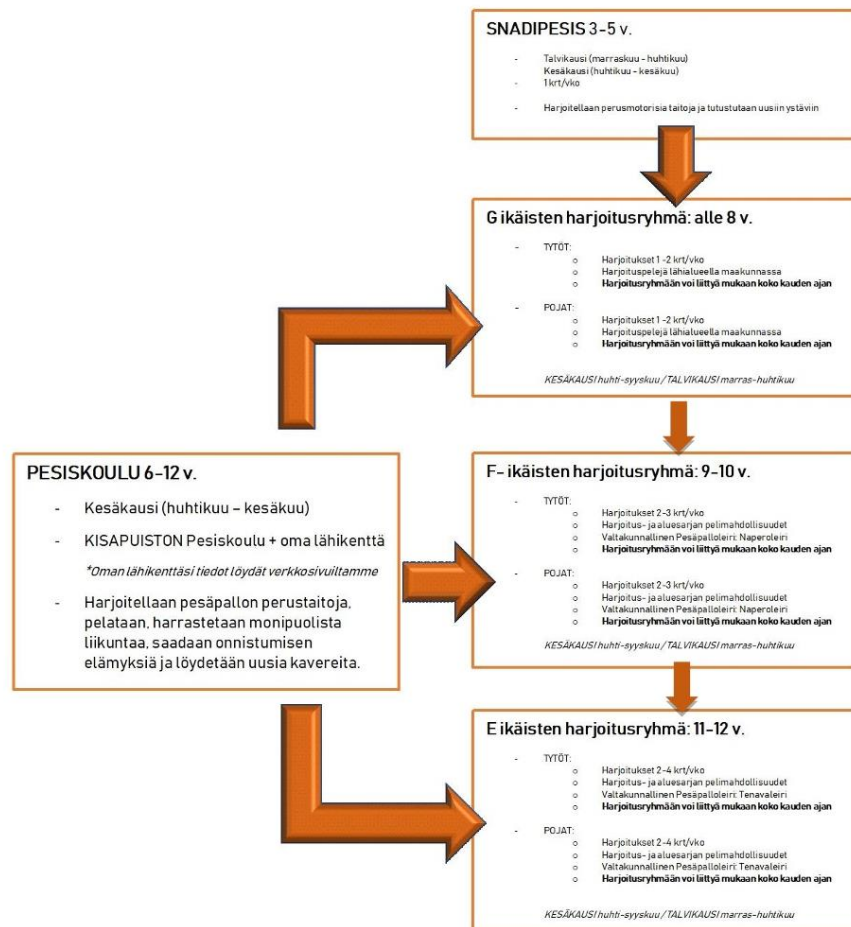

JUNIORITOIMINTA

Junioripolku

MUKAAN PESISPERHEESEEN

Uuden harrastajan polku

Päivitetty 1/2019. Uuden harrastajan polku, Pesä Ysit.

Junioritoiminnan periaatteita

Pesä Ysien Junioritoiminnan periaatteet G-E -ikäisten lasten joukkueissa on luotu tukemaan ja ohjaamaan junioritoimintaa entistä laadukkaammaksi. Toimintaperiaatteiden tavoitteena sekä lähtökohtana on lasten tarpeiden, tasapuolisuuden ja kasvun tukeminen.

ALLE 12-VUOTIAIDEN JUONIORITOIMINNAN PERIAATTEET (G-E-IKÄLUOKAT)

1. Kaikki pelaajat otetaan mukaan toimintaan

- ✓ Uusia lapsia otetaan mukaan joukkueisiin koko kauden ajan.
- ✓ Kun uusia pelaajia liittyy mukaan kesän aikana, sovitaan tapauskohtaisesti liittyvätkö he alkuun vain harjoituksiin vai osallistuvatko myös peleihin.

2. Pelaajan oma joukkue on oman ikäluokan joukkue, jos sellainen on olemassa

- ✓ Pelaaja harjoittelee ja pelaa pääsääntöisesti oman ikäluokan joukkueessa. Joukkueiden valmentajat sopivat tästä.
- ✓ Pelaaja maksaa maksunsa omaan joukkueeseensa, kun harrastaja liittyy mukaan joukkueitoimintaan.
 - Joukkuemaksut tulevat maksettavaksi seuraavan täyden kuun alusta.
 - Seuramaksu tulee maksettavaksi kauden (kesä/talvi) loppuun asti seuraavan täyden kuun alusta.
- ✓ Sama ikäluokka harjoittelee yhdessä, vaikka pelattaisiin useammalla joukkueella.

3. Pelaajan on mahdollista pelata useammassa ikäluokassa

- ✓ Etusijalla ovat kuitenkin oman joukkueen pelit.
- ✓ Alemman ikäluokan pelaaja ei saa lähtökohtaisesti viedä oikeanikäisen pelipaikkaa.
 - Tämä ei estä harjoittelemasta tai pelaamasta myös ylemmän ikäluokan mukana.
- ✓ Joukkueiden valmentajat sopivat yhdessä ylemmän tai alemman ikäluokan mukaan tulemisesta.

4. Aluesarjat

- ✓ Tasojoukkueita ei tehdä G-F -junioreissa.
- ✓ E:n aluesarjassa voidaan tehdä kilpa- ja pelisarjajoukkueet. Joukkueita ei nimetä pysyvästi, vaan pelaajat kiertävät joukkueiden välillä. Valmentajat sopivat keskenään pelaajien liikkumisesta.

5. Valtakunnalliset leirit

- ✓ Jokaisen pelaajan on halutessaan päästävä osallistumaan leirille.
 - Etusijalla ovat edellisellä kaudella aloittaneet pelaajat, jotka ovat sitoutuneet lähtemään seuraavan kauden leirille.
- ✓ Leireille pyritään saamaan mahdollisimman monta joukkuetta.
 - Leirijoukkueiden määrät pyritään saamaan selville helmikuun aikana
- ✓ G-F:n leirille tehdään tasaiset joukkueet, jos joukkueita lähtee useita.
- ✓ E-ikäisten leirillä pyritään lähtökohtaisesti kilpasarjaan. Mahdollista on myös tehdä peli- ja kilpasarjan joukkueet. Jos joukkueet lähtevät samaan sarjaan, tehdään tasaiset joukkueet.

6. Pelimäärä

- ✓ Junioreiden pelimäärässä pyritään tasapuolisuuteen.
- ✓ Osa voi pelata omien pelien lisäksi alemman tai ylemmän ikäluokan pelejä, perustuen pelaajan kehityksen tukemiseen. Joukkueiden valmentajat sopivat tästä yhdessä.
- ✓ Joukkueet pelaavat kesäkauden aluesarjan ja leiripelien lisäksi harjoituspelejä ulkona ja hallissa.
- ✓ Joukkueen pelimäärätavoitteet kaudessa:
 - G 15 peliä
 - F 20-25 peliä
 - E 30-35 peliä

Viimekädessä seuran valmentajakerho päättää ristiriitatilanteista yhdessä.

Toimintaperiaatteet joukkueessa

Toimintaperiaatteet G-E -ikäisten lasten joukkueissa ohjaavat jokaista meistä lastemme laadukkaan harrastuksen mahdollistamiseksi. Joukkueen muodostavat yhdessä lapset, vanhemmat sekä taustalla toimivat muut aikuiset yhdessä valmentajien ja toimihenkilöiden kanssa. Yhdessä olemme osa suurta Pesisperhettä.

LAPSET:

- Voittava yksilö – kehittyvä joukkue. Valmennuksen keskeinen periaate on lapsen henkilökohtaisen kunnianhimon ja aloitekyvyn tukeminen sekä yksilöllinen kehittyminen. Kaikki pelaavat tasaisesti.
- 001-Lupa epäonnistua. Oppiminen on tehokkaampaa rohkeasti kokeilemalla, virheitä pelkäämättä.
- Kehittävä liikunta on hauskaa ja toimintaa täynnä. Liikunnasta tulee hauskaa silloin, kun, jokainen lapsi saa osallistua oman tasonsa mukaisesti, kokee olevansa hyväksytty, huomaa edistyvänsä ja saa paljon aikuisen huomiota.
- Osallisuus ja vastuu. Lapset osallistuvat harjoitusten toteutukseen ja suunnitteluun. Sitoutuminen toimintaan kasvattaa lasta vastuullisuuteen. Harjoituksista ja peleistä voi olla pois, mutta siitä tulee ilmoittaa etukäteen. Pesäpallo ei estä muiden lajien harrastamista.

AIKUISET:

- Huolehdimme lasten toimintaperiaatteiden toteutumisesta.
- Kannustamme, innostamme, olemme läsnä lasten elämässä.
- Huolehdimme, että riittävä määrä aikuisia on aktiivisessa roolissa harjoituksissa ja peleissä

Joukkueen aikuiset

Jokaisen juniorijoukkueen taustalla toimii joukko aikuisia, joiden keskeiset tehtävät voivat jakaantua joukkueiden itse sopimalla tavalla. Alla esitetyt pääpiirteiset tehtävät ovat jaettu esimerkki toimijoiden vastuualueisiin. Eri joukkueissa voi olla muita tarpeelliseksi katsottuja toimijoita sekä vastuutehtäviä alla mainittujen esimerkkien ulkopuolelta.

Vastuuvallmentaja

- Huolehtii joukkueen kehittävästä harjoittelusta ja peluutuksesta.
- Osallistuu harjoituksiin (poissa vain poikkeustapauksissa).
- Toimii peleissä ohjaavana valmentajana (2. pelinjohtaja).
- Laatii kirjalliset suunnitelmat sekä raportit joukkueen lajitoiminnasta.
- Huolehtii joukkueen kokoamisesta pelireissuille.
- Johtaa joukkuetta

Pelinjohtaja

- Osallistuu joukkueen harjoituksiin ja peleihin.
- Toimii harjoituksissa valmentajana ja peleissä pelinjohtajana.
- Pelinjohtaja huolehtii peleissä, että lapset tulevat lyömään omalla vuorollaan, oppivat kaaripeliä ja oppivat etenemään. Lisäksi hän ohjaa ulkopelissä etukenttäpelaajien toimintaa.

Valmentajat

- Toimivat apuvalmentajina harjoituksissa ja peleissä.
- Toimii huoltajana.

Joukkueenjohtaja ja taustatiimi

- Huolehtii pelitapahtumien järjestelyistä (aikataulut, ruokailut, ottelutapahtuman järjestelyt yms.)
- Vastaa joukkueen ulkoisesta tiedottamisesta.
- Vastaa joukkueen toimintasuunnitelman, urheilullisten ja kasvatuksellisten tavoitteiden toteutumisesta yhdessä valmennustiimin kanssa
- Toimii joukkueen edustajana ja edunvalvojana
- Huolehtii, että jokaisella pelaajalla on voimassa oleva lisenssi
- Huolehtii peliasu- ja seura-asutilauksista.
- Huolehtii kioskitoiminnasta yhdessä kioskitiimin kanssa.

Rahastonhoitaja

- Laatii yhdessä joukkueenjohtajan kanssa joukkueen talousarvion
- Vastaa yhdessä joukkueen varojen käytöstä, tulojen ja menojen tasapainosta.
- Vastaa yhdessä joukkueenjohtajan kanssa joukkueen omatoimisen varainhankinnan suunnittelusta ja toteutuksesta

Vanhemmat

URHEILUN PELISÄÄNNÖT: VANHEMMAT

Vanhempien pelisäännöt on tarkoitettu IPV:ssä ja Pesä Yseissä pesäpalloa harrastavien ja pelaajien vanhemmille. Yhdessä sovitut pelisäännöt ovat juniorijoukkueidemme toiminnan ohjenuoria ja hyväksytyt seurojen urheilutoimenjohtajien allekirjoituksilla. Huolella laaditut yhteiset Pelisäännöt kopioidaan ja jaetaan jokaisen pelaajan kotiin.

1. Omalla toiminnallani tuen lapseni oppimista harjoituksissa, peleissä sekä muissa seuran tapahtumissa.

Olen kannustava ja aidosti mukana lapseni harrastuksessa. Huolehdin, että lapsi on ajoissa harjoituksissa ja peleissä sekä lapsellani on tarvittava varustus mukanaan. Annan positiivista palautetta löytäen onnistumiset, jotka vahvistavat lapseni peli-iloa. Kotona keskustelen lapseni kanssa harrastuksesta ja mahdollistan riittävän levon sekä ravinnon saannin, jotka ovat lapsen harjoittelun, kehittymisen ja kasvun perusta.

2. Toimin roolimallina lapselleni ja muille joukkueen jäsenille.

Viestin toiminnallani esimerkkiä myös muille huomioiden ja kunnioittaen kaikkia paikallaolijoita. Katsomossa keskityn kannustamaan ja antamaan positiivista palautetta. Kunnioitan yhteisiä sääntöjämme.

3. Kunnioitan joukkueenjohtoa, pelinjohtajia ja valmennusta.

Osoitan toiminnallani kunnioitusta joukkueenjohtoa, pelinjohtajia ja valmennusta kohtaan takaamalla työrauhan toimijoille. Voin keskustella avoimesti joukkueenjohtoon ja valmennuksen kanssa sekä tarjota apuani. Tuen heitä päätöksissään sekä kannustan ja kiitan heitä tekemästään työstä ja panoksesta lapseni kehittymiseksi.

4. Olen osana suurta pesäpalloperhettä.

Pesäpalloperhe koostuu yhdessä tekemisestä ja olemisesta sekä kannustavasta ja positiivisesta ilmapiiristä. Pesäpallo on lapselleni mieleinen harrastus, jossa hänellä on mahdollisuus harrastaa liikuntaa laadukkaassa valmennuksessa ja seurassa. Koko perhe tukee ja on näin ollen osa harrastusta, kaikkien yhteistä pesäpalloperhettä.

IPV, Urheilutoimenjohtaja

Jani Valkeapää

Pesä Ysit, Toiminnanjohtaja

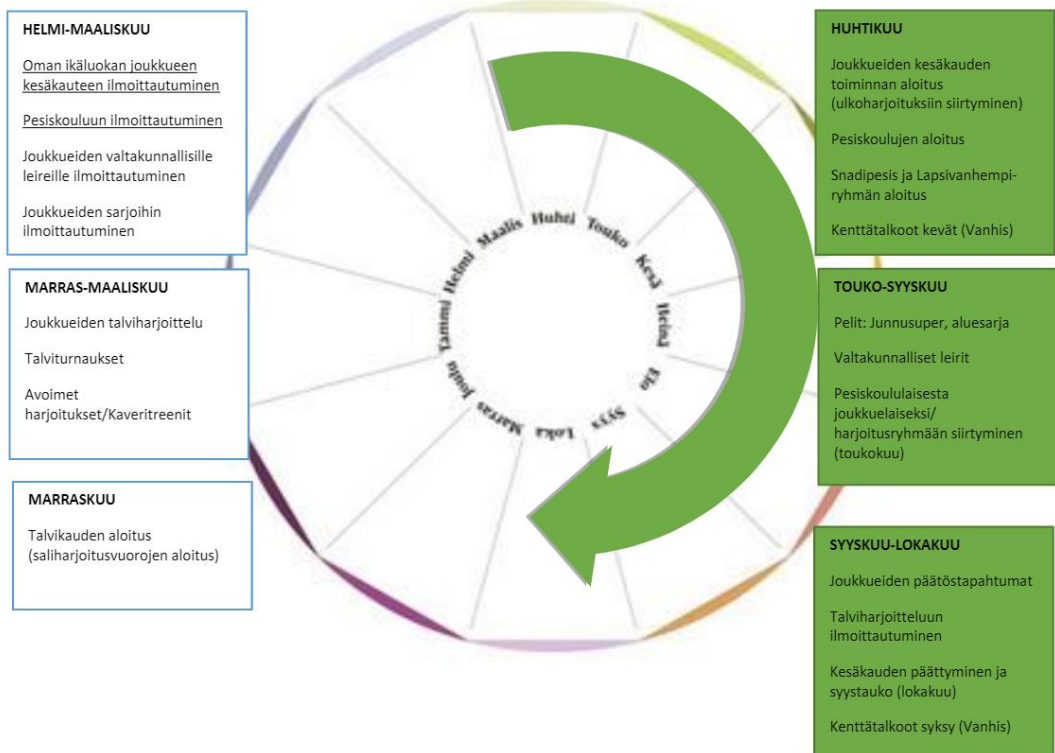
Ville Lantta

KILPAILUTOIMINTA

PESÄ YSIT kuuluu Savo-Karjalan alueeseen ja pelaavat Savo-Karjalan alueen pienpesispelejä sekä aluesarjoja. Lisätietoa Savo-Karjalan alueesta: <http://pesisalueet.fi/savo-karjala/>

KUVIO 1. G-E JUNIORIEN VUOSIKELLO / PESÄ YSIT

Pienpesis – JunnuSuper

Pienpesistä voivat pelata kaikki pesiksestä kiinnostuneet – niin koululaisryhmät, seurojen omat juniorit kuin pesiskoululaiset. Otteluita järjestettäessä tulee osallistuville joukkueille löytää mahdollisimman taitotasoltaan tasavahvoja vastustajia ja siten tiukkoja pelejä. Pienpesis -pelit pelataan oman alueen joukkueiden kesken. Turnauksia järjestetään kesän aikana useita.

Lisätietoa pienpesiksestä sekä säännöistä: <https://www.pesis.fi/pelaamaan/pienpesis/>

Aluesarjat

Aluesarjoissa pelaa joukkueita Savosta, Pohjois-Karjalasta, Etelä-Karjalasta, Kymenlaaksosta, Kainuusta, Keski-Suomesta ja Etelä-Suomesta. Sarjat pelataan touko- ja lokakuun välisenä aikana. Ottelut pelataan pääosin turnauksina (2-3 ottelua / joukkue / turnaus), mutta osa pelataan myös yksittäisinä peleinä.

Lisätietoa aluesarjoista: <http://pesisalueet.fi/savo-karjala/index.php/kilpailu/aluesarja/>

Valtakunnalliset leirit – Naperoleiri, Tenavaleiri, Suurleiri & Nuorisoleiri

Valtakunnalliset pesisleirit ovat kestoltaan 5-7 päivää ja järjestetään ympäri Suomea. Pesisleirejä järjestetään kesän mittaan neljä kappaletta, leirit järjestetään eri ikäisille pelaajille.

Naperoleiri	(F-G-ikäiset)	alle 10-vuotiaat
Tenavaleiri	(E-ikäiset)	11-12-vuotiaat
Suurleiri	(D-ikäiset)	13-14-vuotiaat
Nuorisoleiri	(C-ikäiset)	15-16-vuotiaat

Lisätietoa leireistä: <https://www.pesis.fi/kilpailu/leirit/>

MAKSUT

Pesäpalloliitto määrittelee lisenssimaksujen suuruudet vuosittain. Maksun suuruus voi vaihdella harrastajan iän, kiinnostuksen ja sarjatason mukaan. Lisätietoja ja ajankohtaiset summat sinulle sopivasta lisenssistä saat joukkueenjohtajalta tai muulta vastuuhenkilöltä, joka vastaa siitä, että jokaisella pelaajalla on voimassa oleva lisenssi.

PESISKOULULAINEN

Pesä Yseissä kesän Pesiskouluun osallistuva lapsi voi valita oman kiinnostuksen mukaan lyhytkestoisemman (3 kk) Treenipassin tai kattavamman Pelipassin (6 kk). Molemmat pesiskoulun passit sisältävät toimintaan sopivan vakuutuksen. Alla mainitut kilpailutoiminnan lisenssimaksu, seuramaksu tai kuukausimaksu, eivät kosketa pesiskoululaista.

Treenipassi sisältää vakuutuksen lisäksi ohjatut pesiskoulun harjoitukset. Kattavammalla Pelipassilla voi osallistua pesiskoulu harjoitusten lisäksi oman ikäluokan joukkueen viikoittaisiin harjoituksiin sekä JunnuSuper pienpesis turnauksiin. Pesiskoululaisesta harrastus voi jatkua oman ikäluokan joukkuekaverina junioripolkua pitkin aina Superpesikseen saakka.

KILPAILUTOIMINNAN LISENSSIMAKSU

Joukkueen kilpailutoimintaan osallistuva lapsi tarvitsee Suomen Pesäpalloliiton lisenssin, joka toimii pelilupana sarja- ja leiriotteluissa sekä vakuutuksena peli- ja harjoitustapahtumissa. Lisenssin voi ostaa myös ilman siinä olevaa vakuutusta, jos oma vakuutuksesi kattaa kilpailutoimintaan sisältyvät vaatimukset (kilpailu- ja harjoittelutoiminta sekä matkat). Lisätietoja oman joukkueesi lisenssistä saat joukkueenjohtajalta, joka vastaa siitä, että jokaisella pelaajalla on voimassa oleva lisenssi.

SEURAMAKSU

Seuraa edustava harrastaja maksaa vuosittain jäsenmaksun, jonka suuruudesta ilmoitetaan vuosittain. Seuramaksu sisältää muun muassa jäsenyyden sekä muut seuran yleiskustannukset. Seuramaksu ei kosketa pesiskoululaista, mutta sen suuruus on huomioitu pelitoiminnan sisältävässä passissa.

Juniorijoukkueiden harjoituksiin voi tulla mukaan kokeilemaan ilman maksuvelvoitetta seuralle tai joukkueelle.

KUUKAUSIMAKSU

Edellä mainitut kilpailutoiminnan lisenssimaksu ja seuramaksu eivät sisällä joukkueen omia kuluja, joita voi kertyä esimerkiksi harjoituksista, turnauksista, väline- tai asuhankinnoista. Joukkueen rahastonhoitaja ja joukkueenjohtaja yhdessä vastaavat joukkueen talouden arviosta ja sen toteutumisesta. Kuukausimaksuja kannustetaan täyttämään joukkueen yhteisillä varainhankinta keinoilla kuten talkoilla tai myyjäisillä.

TALKOOTOIMINTA

Seurassa harrastava lapsi ja hänen vanhempansa osallistuvat yhteisten seuran toimintojen ylläpitoon joukkueen ja seuran sopimalla tavalla.

LASTEN TALKOOTOIMINTA

- Pallotyttö / Pallopoika vuorot
- Tuomarikoulutus ja tuomarivuorot (E-ikäiset ja vanhemmat)

AIKUISTEN/VANHEMPIEN TALKOOTOIMINTA

- Kioskivuorot
- Kenttä talkoot (kevät ja syksy)
- Lapsen joukkueen turnausjärjestelyihin osallistuminen (pesätuomarointi ym.)

Lasten vuosittaiseen talkotoimintaan sisältyvät Naisten Superpesiksen pallotyttö/pallopoika vuorot, jotka ovat jaettu joukkueiden kesken ennen varsinaisen kilpailukauden alkua. Joukkueenjohtaja jakaa ja huolehtii joukkueen lasten tasapuolisesta osallistumisesta joukkueen vastuussa oleviin pallovuoroihin.

E-ikäiset ja tästä vanhemmat juniorit osallistuvat seuran tarjoamaan tuomarikoulutukseen ja tuomarivuoroihin. Koulutus ja tuomarikortti ovat osallistujalle maksuttomat. Tuomaritoiminta antaa harrastajalle uutta näkökulmaa pelaamiseen ja avaa toiminnasta kiinnostuneille mahdollisuuden oppia toimimaan yhteistyössä sekä tekemään vastuullisia ratkaisuja. **Pesä Ysien juniorien tuomaritoiminnasta vastaa Kalle Saarela.**

Seurassa toimivan lapsen vanhempien talkoisiin kuuluu seuran yhteiset kenttätalkoot. Kenttätalkoot sisältävät Vanhan Kentän keväisen yhdenpäivän kestävä avaus- ja syksyllä sulkutalkoot. Lisäksi vanhemmat osallistuvat kilpailukaudella seuran jakamien joukkuekohtaisten kioski vuorojen järjestelyihin Naisten Superpesis otteluissa. Kioskivuorot ovat jaettu kaikille juniorijoukkueille tasaisesti kilpailukauden ajalle. Aikuisten yhteisiin talkoisiin kuuluu myös oman lapsen joukkueen turnauspäivien järjestelyt yhdessä joukkueenjohtajan kanssa. Näitä voivat esimerkiksi olla kioskin pitäminen, pesätuomarointi tai muut avustavat tehtävät lasten pelipäivässä. Lisätietoja aikuisten talkotoiminnasta saat joukkueenjohtajalta tai **Pesä Ysien talkoovastaavalta Ulla Timperiltä.**

Liite 2. Pesisperhe: Alle 12-vuotiaiden lasten ryhmät

